NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 16 JUNI 2025

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
36 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Van den Boomgaard en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Haak, de dames Haak, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes, mevrouw Mertens, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian, Nikerk, Van der Perk, Van Proosdij en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek, Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, mevrouw Frinking, de heer Iedema, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: de heren Ekkelenkamp, Van Gils en Nawijn

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
   a. Benoeming en installatie commissielid W. van Vliet
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Zienswijze Beleidsnota reserves, voorzieningen en fondsen 2025 MRDH**
   b. **VERVALLEN Raadsvoorstel 'Aanpassing APV ivm het gewijzigde Bomenbeleid'**
   c. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting MRDH 2026**
   d. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpmeerjarenbegroting 2026-2029 VRH Haaglanden**
   e. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Haaglanden**
   f. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026 en ontwerpbegrotingswijziging 2025 Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden**
   g. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026 en ontwerpbegrotingswijziging 2025 GR GGD en VTH**
   h. **Raadsvoorstel Financiële stukken GR Bleizo**
   i. **Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Grote Projecten**
   j. **Raadsvoorstel Herinrichting en onderhoud openbaar gebied 't Seghe Waert**
   k. **Raadsvoorstel Aankoop Kerkenbos 8**
   l. **Raadsvoorstel Participatieplan 'Integraal werken aan een gezonde stad'**
   m. **Raadsvoorstel Manifest Fysieke toegankelijkheid Zoetermeer**
   n. **Raadsvoorstel Participatie Retailvisie**
   o. **Raadsvoorstel Procedurevoorstel burgerinitiatief 'Motion-park'**
   p. **Besluitenlijsten en notulen van 12 mei en 2 juni 2025**
7. **Debat (inclusief stemmingen)**
8. **8. Resultatendebat Jaarstukken 2024 (exclusief stemmingen)**
   Volgorde fracties conform loting:
   1. ChristenUnie-SGP
   2. PDvZ
   3. D66
   4. PVV
   5. SP

6. **Zoetermeer Vooruit**
7. **Zó! Zoetermeer**
8. **PvdA**
9. **VVD**
10. **CDA**
11. **GroenLinks**
12. **FVD**
13. **LHN**

9. **Stemmingen**
10. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, ik open de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 16 juni 2025. Ik heet natuurlijk alle aanwezigen op de publieke tribune van harte welkom en ook iedereen die de vergadering via de livestream volgt. Natuurlijk u zelf als leden van de raad ook van harte welkom. Vandaag is het verantwoordingsdag, in de Haagse volksmond werd dat vroeger ook wel 'gehaktdag' genoemd, maar dat doen we hier maar niet. U gaat tijdens het resultatendebat spreken over de jaarstukken en daarmee legt het college verantwoording af over het jaar 2024.
Allereerst de berichten van verhindering. Die hebben we ontvangen van mijnheer Ekkelenkamp van D66. Er zijn verder geen berichten van verhindering ontvangen dus ik ga ervan uit dat de leden die horen op de lege plekken, later zullen arriveren.
Dan de agenda van vanavond. Aan de orde is de agenda zoals die op 22 mei 2025 in iBabs is gepubliceerd. Op 12 juni jl. is deze agenda voorzien van de laatste wijzigingen. Is er iemand die stemming over de vaststelling van de agenda wenst? Dat is niet het geval, dan is de agenda vastgesteld.
De spreektijden. Het voorstel is de spreektijden vast te stellen op zes minuten per fractie en 36 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is ook niet het geval, dan zijn ook de spreektijden vastgesteld.
We gaan we over naar agendapunt 1.a.

a. Benoeming en installatie commissielid W. van Vliet

De **voorzitter**: Dat is de benoeming en installatie van commissielid W. van Vliet, mevrouw Van Vliet. Namens de fractie van Zó! Zoetermeer is zij voorgedragen als commissielid en in het kader van de benoeming van het nieuwe commissielid wordt u ook, zoals gebruikelijk, gevraagd u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat die ook inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Die taak is ook al verricht, zo is mij gebleken dus ik ga het woord geven aan de heer Duiven, de voorzitter van de commissie.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van het voorgedragen commissielid van de gemeenteraad, mevrouw Van Vliet onderzocht. De commissie heeft het genoegen de raad te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet overgelegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie ligt, zoals gebruikelijk voor de leden ter inzage bij de griffie en de commissie adviseert de gemeenteraad dan ook mevrouw Van Vliet als lid van de gemeenteraad te benoemen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Duiven voor het uitbrengen van het rapport en ook dank aan de commissie. Ik stel aan de raad voor om dit advies te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, aldus besloten. Dan gaan we over tot de installatie van mevrouw Van Vliet. Ik verzoek mevrouw Van Vliet naar voren te komen en iedereen die daartoe in staat is, verzoek ik te gaan staan. Goedenavond, ik ga zo de verklaring voorlezen en aan het eind mag u uiteraard 'dat verklaar en beloof ik' zeggen.

'Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig

geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.'

Mevrouw **Van Vliet** (Zó! Zoetermeer): Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dan wil ik u van harte feliciteren en heel veel succes wensen als commissielid en u krijgt een mooi applaus. (Onder applaus feliciteert de burgemeester mevrouw Van Vliet met een boeket.)
Ik stel voor om mevrouw Van Vliet persoonlijk te feliciteren bij de eerste schorsing tijdens deze vergadering. Dan heeft u daar straks de tijd voor.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 2, dat is het spreekrecht. Er hebben zich geen insprekers gemeld.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar agendapunt 3. Dat zijn de mondeling vragen. We hebben mondeling vragen ontvangen van mevrouw Bink van Zoetermeer Vooruit over de werkzaamheden aan de ophaalbrug in De Leyens. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Zoetermeer Vooruit heeft gehoord dat aan de ophaalbrug in De Leyens werkzaamheden gaan plaatsvinden. De brug wordt tijdelijk weggehaald en de palen waarop de brug staat, worden vervangen. De vaarweg wordt afgesloten en ook voor de fietsers en de voetgangers is er geen brug meer. De werkzaamheden zouden 30 juni a.s. starten en mogelijk acht weken duren. We hebben de volgende vragen aan de wethouder.
Klopt het dat de werkzaamheden aan de burg plaatsvinden? Klopt de tijd van start en de duur van de werkzaamheden? Waarom staan er nergens borden dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden en hoe is de communicatie gegaan met de inwoners? Dank u wel. Graag helderheid.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Bink. Dan ga ik naar het college. Wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, dank u wel voor de vragen. We gaan inderdaad de brug vernieuwen. Dat gebeurt inderdaad eigenlijk in de weken van de zomervakantie, maar we hebben net iets meer nodig, dus we beginnen inderdaad 31 juni/begin juli. We gebruiken juist de zomervakantie omdat de brug heel vaak door scholieren wordt gebruikt. Er zijn door de aannemer 1200 brieven in de buurt verspreid om dat mede te delen. Er is bij de mensen die er direct naast wonen, ook aangebeld om hierover te vertellen. Ik begreep daarstraks van u dat de borden er nog niet staan. Ik kreeg ambtelijk door dat die er wel moeten komen. Ik zorg ervoor dat ze er woensdag staan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter. Wethouder, dank u wel voor uw beantwoording. We vinden het wel jammer, althans, de omwonenden vinden het heel erg jammer dat het nu juist in het seizoen gebeurt dat de mensen gaan suppen en met hun bootjes gaan varen want zij kunnen dadelijk niet meer de plas op en het is wel een paar weken lang.
Toch nog wat betreft de communicatie. Het blijft altijd een gedoe; hebben de mensen de brief wel ontvangen of hebben ze hem nu niet ontvangen? in dit geval krijg ik gewoon te horen dat die brieven niet ontvangen zijn. Maar als u de borden alweer gaat plaatsen uiterlijk woensdag, zal dat ook weer een beetje helpen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ja, wethouder Van der Meer nog? Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, ik heb niet helemaal in beeld gekregen dat er ook niet gevaren kan worden. Ik probeer dat in de loop van de avond te achterhalen. Voor die borden gaan we in ieder geval zorgen. We hebben altijd dat er mensen zijn die op de een of andere manier de brieven niet krijgen. Daar kan ik niet heel veel aan veranderen, maar we gaan er in ieder geval voor zorgen dat die borden er komen.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Van der Snoek want u mag aanvullende vragen stellen. Maar ik wil voorkomen dat dit een debat wordt. Aanvullende vragen en dan kan het college reageren. Eerst mijnheer Van der Snoek, gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, wij waren voornemens om morgen schriftelijke vragen in te dienen, maar Zoetermeer Vooruit, hartelijk dank hiervoor. Ik heb de volgende vragen: is de veiligheid van de brug dusdanig in gevaar dat de afsluiting voor het vaarseizoen noodzakelijk is? De vaarders hebben immers afgelopen jaar opgelegd gekregen dat de boot elektrisch dient te zijn en zij kunnen nu geen gebruikmaken van de vaarroute. Vraag 2. Alleen een aantal direct aangrenzende bewoners is laat geïnformeerd. Ik hoorde de wethouder net over 1200 brieven. Wijkbreed is dat dus niet gedeeld en de brug wordt ook wijkbreed gebruikt. Waarom is de informatie niet breder gedeeld? Vraag 3. Wij krijgen ook vragen over de bekleding van de brug. Is er rekening gehouden met de eerdere klachten over het brugdek? En tot slot, voorzitter. Gaat de renovatie door in de bouwvak of gaat het werk dan drie weken plat? Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar links, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, dit zijn allemaal vragen die ik niet van tevoren gekregen heb, dus ik kan er bijna niet op antwoorden. We zullen zorgen dat u de vragen beantwoord krijgt. De brug moet gewoon vervangen worden. Daar is die aan toe en er is met opzet gekozen voor de schoolvakanties. Juist omdat de leerlingen hem volop gebruiken. Ik laat vanavond nog even uitzoeken of er iets te zeggen valt over dat varen.

De **voorzitter**: Dan Mijnheer Zamani nog?

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, ik zal geen technische vraag stellen, maar ik zou het wel fijn vinden als de wethouder inderdaad gaat kijken naar de signalen van omwonenden die geen brief hebben ontvangen want die kregen wij ook van mensen die 50 meter van die brug af wonen. Dus die zijn wel reëel, dus daar zou ik echt graag een reactie op krijgen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Akkoord. De wethouder heeft toegezegd om daar schriftelijke op terug te komen, ook naar aanleiding van de vragen van de heer Van der Snoek, dus dan kan dat ongetwijfeld meegenomen worden. Ik stel voor de vragen dan als afgehandeld te beschouwen.
Ik moet overigens ook meteen melden dat de heer Van Gils en de heer Nawijn vanavond ook afwezig zijn. Dan is bij dezen ook vastgelegd dat zij niet aanwezig zullen zijn vanavond.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de mededelingen. Zijn er mededelingen uit de raad? Dat is niet het geval. Mededelingen uit het college? Mijnheer Blansjaar, gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Ik wil graag iedereen erop attenderen dat er dinsdag 24 juni a.s. een bijeenkomst is over het afvalbeleid. Dus bij dezen de vraag om dat allemaal in uw agenda te zetten.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik kijk rond. Geen andere mededeling van het college?

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan de afdoening van de ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst? Is er iemand die hier stemming over wenst? Er zijn 36 raadsleden als ik het goed heb. Nee? Dan zijn ze aldus afgehandeld.

6. Hamerstukken

a. **Raadsvoorstel Zienswijze Beleidsnota reserves, voorzieningen en fondsen 2025 MRDH**
c. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting MRDH 2026**
d. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpmeerjarenbegroting 2026-2029 VRH**

Haaglanden

e. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst Haaglanden**
f. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026 en ontwerpbegrotingswijziging 2025 Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden**
g. **Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026 en ontwerpbegrotingswijziging 2025 GR GGD en VTH**
h. **Raadsvoorstel Financiële stukken GR Bleizo**
i. **Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Grote Projecten**
j. **Raadsvoorstel Herinrichting en onderhoud openbaar gebied 't Seghe Waert**
k. **Raadsvoorstel Aankoop Kerkenbos 8**
l. **Raadsvoorstel Participatieplan 'Integraal werken aan een gezonde stad'**
m. **Raadsvoorstel Manifest Fysieke toegankelijkheid Zoetermeer**
n. **Raadsvoorstel Participatie Retailvisie**
o. **Raadsvoorstel Procedurevoorstel burgerinitiatief 'Motion-park'**
p. **Besluitenlijsten en notulen van 12 mei en 2 juni 2025**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 6, dat zijn de hamerstukken. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden afgedaan. Ik vraag u – het is een behoorlijke lijst – is er iemand die behoefte heeft aan het geven een stemverklaring bij een van deze raadsvoorstellen? Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dat zijn er meerdere, met uw goedvinden.
Ik begin geclusterd met 6.a tot en met 6.h. Voorzitter, het toezicht op financiën, taakbeheersing en ambities van de gemeenschappelijke regelingen schiet thans tekort in onze ogen. FVD wil graag samen met uw raad optrekken om onze eigen taken en stukken beter te gaan beheersen. Blind, of tenminste, slechts met het vertrouwen in de GR-besturen en ambtenaren, stemmen we deze keer nog mee.
Dan over 6.k het raadsvoorstel Aankoop Kerkenbos. Voorzitter, in het raadsvoorstel staat expliciet dat De Oase al geruime tijd niet meer in gebruik is als kerk. Dat is onjuist. Het PKN-bestuur is er misschien niet in geslaagd een functie binnen de eigen kerk aan het pand te geven, maar ze verhuren die ruimte wel aan een tweetal andere kerkelijke gemeenten. De Oase is nu dus wel degelijk in gebruik als kerk en pas na de verkoop niet meer. De ontkerkelijking van Meerzicht is kennelijk collegebeleid. Dat bevreemdt FVD en daarom stemmen we tegen.
Dan heb ik nog wat over de Participatie Retailvisie. Zoals betoogd in de commissie, ziet FVD participatie in dit stadium als leertraject. In ons stemgedrag laten we daarom snel het voordeel van de twijfel gelden. Zo ook bij het participatieplan voor de Retailvisie. We twijfelen over de weging van participatieve invloed tussen inwoners en organisaties, maar zijn tevreden dat onzorgvuldigheden uit het raadsvoorstel zijn vergaderd. Onze participatieve democratie verdient zorgvuldigheid.
Dan de laatste. 6.o over het Motion-park, het burgerinitiatief. Als groenste partij van Zoetermeer is FVD bij voorbaat al enthousiast over het burgerinitiatief Motion-park. Met zoveel stedelijke verdichting is een stukje beweeglijk groen erbij letterlijk een verademing. Dat is pas werken aan een gezonde stad. Hartstikke mooi, dank aan de initiatiefneemster en - nemers en een van de meest betrokken inwoners van Zoetermeer, mevrouw Bontje, bij dezen.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik kijk rond of er nog anderen voor een stemverklaring zijn. Dat is niet het geval. Ik vraag of iemand stemming wenst over een van deze raadsvoorstellen. We hebben overigens aangemerkt dat op 6.k FVD in ieder geval heeft aangetekend tegen te hebben gestemd. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Zo zijn we ook tegen 6.l. Integraal werken aan een gezonde stad. Dat is overbodig.

De **voorzitter**: Dan staat in ieder geval in de notulen dat op 6.k en 6.l de fractie van FVD heeft aangetekend tegen te stemmen. Zijn er nog anderen? Dan zijn deze raadsvoorstellen vastgesteld.

7. Debat (inclusief stemmingen)

Er zijn geen punten ter bespreking bij dit agendapunt.

8. Resultatendebat Jaarstukken 2024 (exclusief stemmingen)

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 8, het resultatendebat. Daarvoor hebben we natuurlijk zoals altijd geloot. Dus er is een volgorde van fracties en daar gaan we mee beginnen. De allereerste fractie is de ChristenUnie-SGP. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

1. ChristenUnie-SGP

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Omdat ik dit jaar als eerste aan de beurt ben, zal ik het maar even zeggen. We bespreken vandaag de jaarstukken over 2024. Ik sprak laatst met een collega over dit resultatendebat, dat ik nog wel wat werk had aan de voorbereiding, en ze zei: ach, het is toch maar terugkijken.
We zijn in dit huis gewend om de perspectiefnota en de begroting met meer respect te behandelen dan de jaarstukken en er meer tijd aan te besteden, zeker als je het omrekent per bladzijde. We kijken graag vooruit en kunnen het ook bijna niet laten om bij het jaarstukkendebat over 2024 al voorstellen te doen voor 2026. Maar terugkijken heeft zin. Churchill zei, met woorden die hij op zijn beurt ook weer geleend had: 'Zij die niet van de geschiedenis leren, zijn gedoemd die te herhalen'. Dus laten we eens kijken wat we leren van 2024.
Als je even naar de getallen kijkt, zie je dat we hadden ingeschat dat we zo'n € 8 miljoen onder nul uit zouden komen en uiteindelijk bijna € 7 miljoen boven nul uitkomen. Een verschil van € 15 miljoen. De helft daarvan stond al in een eerder memo en grofweg de andere helft is geld dat we niet uitgegeven konden krijgen. Dat staat dan als financiële voordelen in de jaarstukken, maar eerlijk is eerlijk, een voordeel van € 300.000,00 op de leerplicht is geld dat gewoon uitgegeven had moeten worden aan het voorkomen van schoolverlaten. En de € 200.000,00 die over zijn bij groenprojecten, hadden nu bomen moeten zijn.
Maar de geschiedenis leert dus dat het ons niet lukt om onderbesteding van de budgetten te voorkomen en ook dat het de landelijke overheid niet lukt om ons op tijd te laten weten hoeveel geld we mogen uitgaven, maar dat het de wethouder van Financiën wel steeds beter lukt om het saldo van de begroting richting nul te duwen. Wetend dat die twee dingen er zullen zijn, de onderbesteding en dat 'laatstemomentgeld', duwen en trekken we net zo lang aan de begroting om de lucht eruit te halen en realistisch te plannen. Als je even meerekent dat we € 5 miljoen uit de reserves mochten meetellen, die achteraf niet nodig waren, zijn we echt heel dicht bij de werkelijkheid gekomen. Dat is wel een compliment waard. Het is eigenlijk jammer dat echt realisme niet mag van de toezichthouder. Als je al een percentage voor onderbesteding zou mogen meerekenen en een stelpost voor nagekomen specifieke uitkeringen.... Je zou haast vragen om een schaduwbegroting die we dan gewoon niet aan de provincie zouden geven.
Wel tamelijk dramatisch is de besteding van de kredieten. Het is bijna niet te geloven dat we € 100 miljoen hadden ingepland om te investeren en dat we een kwart daarvan hebben gerealiseerd. Dat heeft weliswaar wat minder directe invloed op het saldo van de begroting omdat het over het uitgeven van reserves gaat, maar de jaarlijkse kapitaallasten zijn op deze manier natuurlijk bijna niet te begroten.
Volgens ons ligt hier een volgende opdracht voor de wethouder van Financiën: realisme zoeken in de investeringen. De ambtelijke beoordeling die ten grondslag ligt aan het in stand houden van de kredieten, mag best iets politieker worden van ons want het gaat ook over prioriteiten in de uitvoering.
Zo zie je maar: terugkijken is niet alleen leren van je fouten, maar ook leren van wat gelukt is. Als je inhoudelijk verder kijkt, zie je dat ook. We herinneren ons de midterm review die het college ons stuurde, november vorig jaar. Ik heb trouwens geen idee waarom dat niet gewoon een 'tussentijdse evaluatie' heet. Maar ondanks alle onzekerheid, de dreigende financiële tekorten en het personeelstekort lukt het dit college om plannen te realiseren. Op focuspunten van deze coalitie, zoals veiligheid, woningbouw en duurzaamheid, zien we vooruitgang. Er wordt steeds vaker projectmatig gewerkt, langs de lat van de stadsvisie. We zien voor het eerst in tijden hoopvolle ontwikkelingen op jeugdzorg. Er worden wijkplannen opgeleverd, het Geldpunt draait goed, we krijgen aandacht en geld voor bouwprojecten en voor de New Town-lobby. We doen serieus ons best met participatie en toegankelijkheid. De bomenmonitor staat in het groen. De aanpak jeugdgroepen werpt duidelijk vruchten af. Zomaar een paar dwarsstraten. Er blijft nog van alles te wensen over en er is nog van alles niet gelukt of niet af. Niemand weet wat de volgende crisis zal zijn, wat voor nieuw kabinet er gaat komen – misschien is dat wel de volgende crisis – en wat dat betekent voor onze financiën. Maar dat hoeft ons er niet van te weerhouden om samen te doen wat nodig is. Verantwoordelijkheid nemen bij het kleine beetje licht dat we hebben in het vertrouwen dat er zegen rust op het goede zoeken voor je stad. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PDvZ. O, een interruptie. Die kon ik niet zien, die zat achter mijnheer Boerboom. Dat geeft niet. Dat ligt niet aan u. Mijnheer Nikerk heeft een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal de volgende keer gaan staan. Het was een mooi betoog dat mevrouw Brouwer net gehouden heeft. Bij het aantreden van – ik wilde al zeggen 'dit kabinet'– dit college verzuchtte u 'en een beetje vlot graag'. Is dat wat betreft de ChristenUnie-SGP gelukt?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Vlot bestaat niet in de politiek, toch? Ik ben een keer 2,5 jaar de politiek uit geweest en toen ik terugkwam, hadden ze net een kopje koffie gedronken, zogezegd. Ik had echt nauwelijks wat gemist.

De **voorzitter**: Dat is voldoende geloof ik. Anderen nog? Dank u wel mevrouw Brouwer. De PDvZ, de heer Buisman. Gaat uw gang.

2. PDvZ

De heer **Buisman** (PDvZ): Voorzitter, dank u wel. Allereerst complimenten van de PDvZ voor de kwaliteit van de jaarstukken. De inzichtelijkheid groeit ieder jaar. Helaas houdt de lijvigheid van het boekwerk gelijke tred daarmee. De tafeltjesavond was, wat de PDvZ betreft, weer een succes. Vrijwel alle technische vragen konden bij die gelegenheid door ambtenaren worden beantwoord. We danken hen voor hun inzet en bereidheid hiertoe. Het rekeningresultaat was wederom positief in 2024 en Zoetermeer kan bogen op een gezonde – met de kanttekening die mevrouw Brouwer ook heeft gemaakt – financiële positie. De onheilsberichten vorig jaar ten aanzien van de stijging van de kosten voor de jeugdhulp zijn gelukkig niet volledig bewaarheid. De overschrijding was minder groot dan voorzien.
Voorzitter, het Jaarverslag 2024 is aanleiding voor slechts één opmerking en die betreft de aanpak van ondermijning. De PDvZ stelt vast dat de verbreding van de ondermijningsaanpak zoals die vorig jaar in de jaarstukken 2023 voor 2024 werd aangekondigd heeft plaatsgevonden. Als zodanig kunnen wij ons tot ons genoegen vaststellen dat daarmee de veiligheid en de leefbaarheid in de stad in aanleg zijn vergroot.
De jaarrekening over 2024 is ook aanleiding voor slechts één opmerking. Die pakt, wat ons betreft, niet positief uit. Het betreft een opmerking in het financieel verslag over de inkoop en rechtmatigheid. Een jarenlang regelmatig terugkerend fenomeen is dat op het gebied van Europese aanbestedingen de desbetreffende regelgeving wordt overtreden. Evenals in 2023, was dit ook in 2024 weer het geval. Het college dacht vorig jaar probleem op te lossen door de verplichtingenadministratie aan te scherpen. Dat heeft dus niet gewerkt. PDvZ denkt nog steeds dat het gehele inkoopproces opnieuw en beter moet worden ingericht en dat informatievoorziening gedurende dit proces adequaat moet gaan werken.
Niet alleen voor dit proces trouwens. Nog te vaak wordt de raad onaangenaam verrast met de ongunstige uitkomsten van projecten en processen die het college kennelijk niet, of niet op tijd heeft zien aankomen. Denk aan jeugdhulp, de sporthal, het zwembad en ga zo maar door. De PDvZ zou graag zien en doet bij dezen een verzoek daartoe, dat de administratieve organisatie van de gemeente eens grondig wordt doorgelicht. Op voorhand kan worden begonnen met de managementinformatie op kritische processen onder de loep te nemen en, waar nodig, dusdanig te verbeteren dat de ambtelijke top en het college tijdig en volledig worden geïnformeerd omtrent afwijkingen in verloop van processen zodat vervolgens adequate maatregelen kunnen worden getroffen en er een hoop leed kan worden voorkomen.
Een van de onderzoeksuggesties die PDvZ onlangs heeft ingediend bij de Rekenkamer betreft overigens dit onderwerp, de kwaliteit van de managementinformatie. Het is misschien wel aardig om te vermelden dat de tekortkoming op het gebied van de inkooprechtmatigheid helaas vaker is vastgesteld. Ooit, negentien jaar geleden, in 2006 dus, zat ik zelf ook voor kortere tijd in de raad. Ik had aan mijnheer Nawijn willen vragen 'weet u nog wel?', maar dat kan helaas niet. In de jaarrekening 2005 kwam de tekortkoming waar we het nu over hebben, ook al voorbij. Ook in de jaren daarna nog regelmatig. Als het niet zo betreurenswaardig was, zou men schertsenderwijs kunnen vaststellen dat men een Zoetermeerse jaarrekeningfolklore heeft ontwikkeld op dit punt. Misschien kunnen we dat ooit als zodanig als erfgoed aanmerken.
Dan heb ik nog een laatste punt. Voorzitter, de PDvZ heeft tijdens de tafeltjesavond vragen gesteld over de resultaten van het inburgeringsprogramma. Wij begrijpen dat maar liefst 41% van de inburgeraars de zogenaamde Z-route volgt. Deze route is specifiek bedoeld voor inburgeraars die, ook met maximale begeleiding, naar verwachting het taalniveau B1 niet zullen behalen. Het gaat hierbij veelal om personen met een lage leerbaarheid, beperkte schoolervaring en/of cognitieve beperkingen. Het overgrote deel van deze doelgroep is dus – nog – niet werkrijp. Voorzitter. Dit baart de PDvZ grote zorgen. Wat zijn de vooruitzichten voor deze mensen straks in onze maatschappij? We zijn benieuwd hoe het college

hiertegen aankijkt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn. Er is nog een interruptie van de heer Mohammadian. Als u even blijft staan? De heer Mohammadian, gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank. Een inspirerende spreektekst. Ik heb wel een vraag over het laatste dat mijnheer Buisman heeft gezegd, over de integratie- en inburgeringscursussen. Eigenlijk heb ik twee vragen. Beseft u wel dat u nu een selectiebias maakt door 40% te benoemen? En ik vroeg me af of u als partij ook met voorstellen kunt komen voor hoe we dat wel kunnen aanpakken.

De **voorzitter**: De heer Buisman.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dat gaan we zeker doen. Ja, dus.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, de heer Buisman had het over een overgrote meerderheid, maar hij zegt 40%. Wat bedoelt hij precies met 'overgrote meerderheid'?

De **voorzitter**: De heer Buisman, gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Ik heb gezegd '41%'.

De **voorzitter**: U mag het nog een keer proberen, mijnheer Zamani, nog één keer, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja. U zei 'overgrote meerderheid' en tegelijkertijd zegt u '41%'. Vandaar: klopt die 41% niet of die overgrote meerderheid niet?

De **voorzitter**: De heer Buisman.

De heer **Buisman** (PDvZ): De woorden 'overgrote meerderheid' heb ik niet gebruikt.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian nog. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, niet zozeer een vraag, maar wat ik net bedoelde met een selectiebias was dat mensen die al problemen hebben met leren, lang in het integratietraject of de inburgering blijven waardoor mensen die sneller kunnen, sneller uitstromen, waardoor de groep groter lijkt. Maar het is niet zo dat het een heel grote groep is, dat was meer mijn bedoeling.

De **voorzitter**: Mijnheer Buisman nog?

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank voor de aanvulling.

De **voorzitter**: Als er verder geen interrupties meer zijn, dank ik u hartelijk en gaan we over naar de fractie van D66. Mevrouw Bakkers, gaat uw gang.

3. D66

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ja voorzitter, dank. Nog één keer gehaktdag deze raadsperiode. We kijken nog één keer terug, terug op 2024. Wat ons betreft was het een jaar met plussen en met minnen. Zo gingen we van een min naar een plus want over 2024 – mevrouw Brouwer zei het al – dachten we dat we wat negatiever uit zouden komen met een min van zo'n € 7 of bijna € 8 miljoen. Maar we komen toch uit op een plus van bijna € 7 miljoen. Toch bijna een verschil van € 15 miljoen. Dankzij een gezonde financiële positie zijn we gelukkig in staat om tegenvallers op te vangen en tegelijkertijd ook te blijven investeren in de stad. Daar kom ik straks graag nog even op terug.
Voorzitter, u kent D66 als een positieve partij. Laten we daarom enkele plussen eruit lichten. Het groen in onze stad. Dat wordt heel erg gewaardeerd en als D66 waren we ook blij om te zien hoe onze motie voor gratis bomen uitvoering heeft gekregen. We hopen dat het ook dit najaar weer een succes wordt. Ook een plus voor ons is de bibliotheek. Die krijgt gemiddeld een 8 van de respondenten van de

stadspeiling en dat is superfraai. We zien echter wel een terugloop in het aantal uitlenen en dat baart ons wel enige zorgen. We vragen daarom het college extra aandacht te hebben voor dat punt. We hebben ook een vraag daarbij: welke inspanningen gaat het college verrichten om die trend te doen keren?
We blijven nog even bij het blokje educatie want D66 vindt het belangrijk dat onderwijsachterstanden, mevrouw Brouwer refereerde daar net ook al even aan, van kinderen en jongeren voorkomen dan wel bestreden worden. Iedereen moet immers volop de kans krijgen om mee te doen in onze samenleving. Helaas zien we dat zowel bij de VVE als de vroegtijdige schoolverlaters de doelen niet zijn gehaald. Wat gaat het college eraan doen om die doelen wel te gaan halen?
Waar we ook nog werk hebben te verrichten, is bij het schoonhouden van onze leefomgeving. In 2024 zijn er bijna 35.000 meldingen over de openbare ruimte gedaan. Dat is een toename van 13%. Afvaldumping is met 60% toegenomen en de oorzaak, zo schrijft het college in de jaarstukken, is lastig te achterhalen. Is het college het dan ook met D66 eens dat we ons daar wel voor moeten gaan inspannen? Wat doet het college eraan om die oorzaken te achterhalen en om die afvaldumpingen en dat zwerfafval verder tegen te gaan? In aanloop naar het perspectiefdebat kan ik u alvast melden dat de voorgestelde bezuiniging op dat vlak, wat D66 betreft, richting de prullenbak kan.
Voorzitter, als we het hebben over de minpunten, moeten we toch wel een beetje met pijn in onze buik, denk ik, met zijn allen vanavond terugkijken of die afboeking van € 5 miljoen voor de Entree. De voorbereidingskosten die zijn gemaakt voor de planvorming en de planologische procedure van de Entree kan de gemeente helaas niet verhalen. Eerder werd het risico al bekend, maar nu moeten toch die kosten worden afgeboekt. Een dikke min dus.
Maar dat brengt ons ook wel bij een wat groter minpunt. Het verschil tussen die begroting en het uiteindelijke resultaat. Mevrouw Brouwer was redelijk positief daarover te noemen. Het is weliswaar te verklaren, maar als we de jaren op een rijtje zetten, zien we toch wel wat grote verschillen. We zien dat we vaak wat somberder begroten dan we onderaan de streep overhouden. Daar komen we bij het perspectiefdebat nog even op terug. Het gevolg van dat grote verschil is wel dat je in wijken en op scholen, bij culturele instellingen en verenigingen soms gewoon moet bezuinigen omdat de voorgestelde begroting ons die kant op dirigeert. Een kleine cliffhanger, de 30e komen we daarop terug.
Voorzitter, tot slot nog twee vragen aan het college. We hebben helaas moeten constateren dat er leegstand is ontstaan in de DIP. Dat baart ons ook zorgen. Is het college voornemens zich in te spannen om die leegstand zo spoedig mogelijk om te vormen tot een invulling met nieuwe innovatieve bedrijven? En dan de laatste vraag. Uit de jaarstukken komt ook naar voren dat inwoners nu al een aantal jaren de evenementen van Zoetermeer minder hoog waarderen dan we, denk ik, met zijn allen zouden willen. Dat gaat om allerlei soorten evenementen van groot, middelgroot tot kleinschalig. Voor het eerst dit jaar was er ook een aantal subsidieaanvragen voor evenementen dat hoger lag dan er totaal in de subsidiepot zat. Hoe kunnen we desondanks toch ruimte houden voor vernieuwende evenementen als al het geld naar bestaande evenementen dreigt te gaan? Tot zover in deze eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bakkers voor uw eerste termijn, dan ga ik over naar de fractie van de PVV. De heer Smits, gaat uw gang.

4. PVV

De heer **Smits** (PVV): Voorzitter, op het eerste gezicht lijkt het goed te gaan. Er is een positief resultaat van € 6,8 miljoen. Maar zonder onze spaarpot, de reserves, stonden we nu diep in het rood. Is dat verstandig beleid?
Maar we willen beginnen met een compliment. De inzet van ambtenaren verdient respect. Er is hard gewerkt en daarvoor onze waardering. Maar het gaat hier niet alleen om inzet, maar ook om resultaat. Nu blijven we toch te vaak hangen met plannen op papier. Zoals onderwijs en zorg. Kinderen zitten op scholen waar te weinig plek is. Maar de oplossing komt pas in 2027. Dat is ons echt te laat.
Ook in jeugdzorg lopen we vast. Te weinig personeel, te lange wachtlijsten. Ook deze jongeren kunnen helemaal niet wachten.
Armoede. Het Nibud is duidelijk. Veel inwoners redden het financieel niet meer. Toch komt het actieplan pas eind 2025. Dat vinden wij veel te laat. Daarom hadden wij voor vandaag al twee moties klaar liggen. We kondigen ze aan voor over twee weken bij het voorjaarsdebat. Een motie die het college oproept om nog dit najaar voordat het actieplan klaar is met een concreet tussenpakket te komen voor inwoners die nu in de knel zitten. En een motie die vraagt om een bedrag van € 750.000,00 van het overschot van 2024, te reserveren voor deze aanpak. Dat geld was oorspronkelijk bedoeld voor het sociaal domein, maar het is niet besteed. Dat moeten we alsnog goed inzetten en niet in de reserve laten verdwijnen, maar bij de mensen brengen die het nu eenmaal echt nodig hebben.

Dan het woningbeleid. Het project Entree kost de stad € 5 miljoen. Geld dat we nooit meer terugzien. Ook andere projecten lopen vertraging op. De ambities zijn groot maar de uitvoering blijft achter.
Veiligheid. Opvallend is dat er bij veiligheid geen concrete doelen of maatregelen worden genoemd die zijn vertraagd of niet zijn uitgevoerd. Tegelijkertijd zien we geen extra investeringen, terwijl bewoners in meerdere wijken overlast blijven melden. Waar is dat geld aan besteed? En waar blijven de zichtbare effecten voor onze inwoners? Wij vragen het college dan ook…

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor mijnheer Smits wat zeggen over veiligheid en dat er klachten zijn. Maar ja, die zullen er altijd blijven, maar gemiddeld scoort Zoetermeer een 8 op veiligheid. Hoe rijmt u dat?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik zeg ook niet dat Zoetermeer slecht scoort op veiligheid, maar er zijn gewoon heel veel plannen niet uitgevoerd die wel voor meer veiligheid hadden kunnen zorgen.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Is de heer Smits het dan met mij eens dat het heel goed gaat met de veiligheid in Zoetermeer?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Voor de PVV kan het in ieder geval altijd beter.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel. We vragen het college dan ook: waarom worden belangrijke problemen zoals schoolcapaciteit en woningbouw, pas over jaren opgelost? Wat doen we nu voor de inwoners die in armoede leven of dreigen weg te zakken? Hoe zorgen we dat veiligheid geen mooi woord blijft, maar echt zichtbaar wordt in de wijk?
Tot slot de digitale plannen. Een mooi rapport. Maar wat gaan onze inwoners hier nu direct van merken? We willen namelijk geen dikke rapporten, maar betere service, minder gedoe en meer duidelijk.
Voorzitter, de PVV blijft kritisch, maar we willen ook vooruit. We willen een stad waar je veilig woont, waar jongeren eerlijke kansen krijgen en de ouderen niet aan hun lot over worden gelaten. 2024 ligt achter ons. Laten we met zijn allen zorgen dat 2025 een nog beter jaar wordt. Geen papieren winst, maar echte vooruitgang. Dank u wel.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Mohammadian. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, als ik het goed heb, heb ik de heer Smits het college horen vragen 'wat doen we met de armoede of met mensen die in de armoede dreigen te vallen?' We hebben in de gemeente Zoetermeer een heel armoedebeleid. We hebben een wethouder die daar bovenop zit. Wat zou de PVV anders willen zien?

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Daar hadden wij ook de moties eigenlijk voor klaarliggen voor vandaag. Die gaan we over twee weken indienen. Ten eerste is uit het Nibud-onderzoek toch gebleken dat steeds meer mensen onder de armoedegrens komen. Natuurlijk weet ik ook wel dat er veel gedaan wordt voor armoede, maar toch die vraag omdat er nog steeds meer mensen in blijven komen, wat we voor die mensen kunnen doen. Daar hadden we ook een motie voor klaarliggen die we over twee weken gaan indienen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie verder geen interrupties. Dan dank ik mijnheer Smits voor zijn eerste termijn en ga ik over naar de fractie van de SP, mijnheer Velner.

5. SP

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter, vanavond zijn we bij elkaar gekomen om terug te kijken naar vorig jaar. In hoeverre zijn we tevreden over de keuzes die gemaakt zijn?
Allereerst wil ik de ambtenaren bedanken voor hun inzet en voor het verslag dat voor ons ligt. Ook dit jaar zijn we weer geëindigd met een positief resultaat van € 6,7 miljoen, dat € 14,5 miljoen hoger is dan begroot. Dat klinkt natuurlijk allemaal erg rooskleurig. Echter, als je de taken die niet of niet volledig zijn uitgevoerd, ervan afhaalt, is er sprake van een negatief resultaat. Evenals vorig jaar maakt de SP zich grote zorgen over het feit dat het binnen de gemeente niet lukt om alle vragen uitgevoerd te krijgen waarvoor we budget beschikbaar stellen. Vorig jaar ging het over 60% van het uiteindelijke resultaat. Dit jaar komt het wat lager uit, namelijk 55% . Mijn vraag hierover aan het college is dan ook: wat gaan we dit jaar veranderen om alle taken waarvoor we budget beschikbaar stellen wel uitgevoerd te krijgen? Is er ook dit jaar nog steeds sprake van planningsoptimisme? Moeten we dan als raad niet wat tijd inplannen om te kijken wat voor ons prioriteit heeft en wat voor ons wel later kan? Nu worden we elk jaar voor een voldongen feit gesteld. We moeten niet steeds in de reflex schieten om bij elk project maar weer externen in te gaan huren, aangezien je hiermee enkel de kennis van die externe versterkt en niet de kennis van je eigen ambtenaren.
We hebben het in deze raad ook vaak over het maken van lastige keuzes. Maar die keuzes zijn voor onze inwoners nog veel moeilijker. Steeds meer huishoudens hebben namelijk moeite met rondkomen. Dat zijn al lang niet meer alleen de huishoudens op het sociaal minimum, maar zelfs huishoudens met een middeninkomen. Goed dat er vanuit Zoetermeer een bijdrage is geleverd aan de totstandkoming van het manifest Geen pleisters meer!, binnen de G40. Welke bijdrage gaat dit rapport leveren aan de verlichting van meerdere Nederlanders en Zoetermeerders in het bijzonder? Kan de wethouder daar een reactie op geven? Wat kunnen we van het actieplan verwachten dat het college voornemens is aan het eind van dit jaar op te leveren? Zal dit de start zijn van een lokaal noodfonds om directe hulp aan onze inwoners met armoede en betalingsproblemen te geven? Dat lijkt ons verstandig want wij staan voor een stad waar mensen niet alleen tellen, maar ook meetellen.
Laten we nu inzoomen op een aantal concrete zaken. Allereerst de woningbouw. Deze ligt ver af van de doelstelling. Vorig jaar konden we nog melden dat we de doelstelling bijna hadden behaald. Nu zijn we daar ver van verwijderd met 451 gebouwde woningen. Misschien gaat er verbetering komen in deze cijfers door het feit dat het kabinet nu 24 locaties heeft aangewezen waarvan er twee in onze stad liggen, namelijk de Entree en Bleizo. Maar bij de Entree staat nog wel de opmerking dat nader onderzoek nodig is. Kan de wethouder aangeven waar we nu nog op wachten? Er is al veel geld uitgegeven ter voorbereiding op deze plannen.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, een interruptie van mijnheer Aptroot. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Het wordt een tweetraps, dus ik kom erop terug. Voorzitter, is voor de SP nu woningbouw een belangrijk thema?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Woningbouw is in zichzelf een belangrijk thema, maar zoals ik al in mijn eerdere bijdragen in voorgaande periodes heb aangegeven, kunnen we wel een hele discussie hebben over betaalbaar.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, dan de volgende vraag: waarom stemt de SP tegen bijna ieder woningbouwplan dat wij in deze stad hebben?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Omdat wij een andere verdeling voor ogen hebben dan we door de VVD voorgeschoteld krijgen.

De **voorzitter**: Heel kort nog, mijnheer Aptroot. Dan gaan we door.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dus als u niet uw zin krijgt, bent u tegen woningbouw? Dat is het enige wat u nu dus weer zegt. U bent boos op het college dat het niet genoeg woningen bouwt. Maar u

zegt ook meteen 'als het niet precies is zoals ik het wil, willen we geen woningen bouwen'. Het is in ieder geval duidelijk dat u niet wilt dat mensen in een woning zitten.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Nu slaat u het wel heel erg plat. Ik zeg alleen dat wij een andere verdeling van de percentages voorstaan dan wat u voornemens bent te gaan doen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat, mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Dan het overschot op de jeugdhulp van € 4,5 miljoen bestaande uit deels specialistische jeugdhulp en de voorziening JeugdzorgPlus. Zijn we te ruimhartig geweest bij het verhogen van het budget bij het tweede tussenbericht? Of is hier sprake van een trendbreuk? Kan de wethouder hierover een toelichting geven?
We hebben over de stijgende kosten binnen de jeugdzorg een brief gestuurd naar de minister en hierop een reactie ontvangen. De reactie komt er in het kort op neer dat medebewindstaken voldoende financiering moeten krijgen. Maar dit is, in onze ogen, een nietszeggend antwoord. Is er ondertussen al wat meer over bekend? Is het dus wel verstandig om het bedrag vrij te laten vallen en dit bedrag niet over te hevelen naar volgend jaar? Het enige dat we er nu over terug zien in de bestemming van het resultaat is op dit vlak € 248.000,00 voor de crisisorganisatie jeugd.
Voor culturele gezelschappen uit Zoetermeer is het bijna niet meer mogelijk om in het Stadstheater op te treden vanwege de hoge kosten. Kan het college op dit vlak nog wat betekenen om lokale initiatieven te ondersteunen en onze jongeren in aanraking te laten komen met cultuur?
Ten slotte nog een aantal suggesties. Sommige dingen maken we te ingewikkeld. Het kost geld en vertrouwen. Daarom een viertal voorstellen die simpeler en korter kunnen. Subsidies onder de € 5.000,00 vereenvoudigen zodat die sneller afgerond kunnen worden, geen plankosten zonder overeenkomst, de externe inhuur beperken, dat staat ook in de perspectiefnota trouwens, en het doelgroepenvervoer regionaal bundelen. Dat was het.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een interruptie van mijnheer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, volgens mij hoor ik een heleboel voorstellen van mijnheer Velner langskomen, maar dient mijnheer Velner daar ook moties over in of komt dat over twee weken?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat komt over twee weken.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen reacties. Dan dank ik mijnheer Velner en ga ik over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit. De heer Mohammadian, gaat uw gang.

6. Zoetermeer Vooruit

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, de jaarstukken zijn meer dan alleen cijfers op papier. Ze vertellen het verhaal van een stad die leeft, ademt en soms ook stoeit. Achter elk cijfer in de jaarstukken schuilt een Zoetermeerder; een jongere die wacht op een woning, een mantelzorger die eenzaamheid voelt of een ondernemer die vecht voor zijn of haar bestaan. Wat Zoetermeer Vooruit betreft gaan we vandaag over hun verhaal praten. Niet als een droge exercitie, maar als een leeffeestmoment, zoals ik dat graag noem. Zo'n leeffeestmoment is een moment om te vieren wat wel lukte, maar vooral om eerlijk te benoemen waar we moeten bijsturen.
Voorzitter, we mogen ook best trots zijn op wat we de afgelopen jaren hebben bereikt hebben met zijn allen en complimenten geven waar ze horen. Onze economie laat veerkracht zien met meer banen en bedrijvigheid. Het verstevigen van Samen ZoeterMeer Gezond in Zoetermeer is een belangrijke overwinning voor onze gezinnen en onze inwoners. Op het gebied van duurzaamheid mogen we ook blij zijn. Met een ruim aantal aardgasvrije woningen en een groeiend aantal energiecoaches dat onze inwoners helpt bij het verduurzamen, zetten we goede stappen. Dit zijn slechts enkele voorbeelden van waar we als stad trots op kunnen zijn.
Maar voorzitter, laten we onszelf en onze inwoners niet troosten met alleen maar mooie woorden, maar ook handelen naar hun zorgen. We moeten ook moeilijke vragen blijven stellen want helaas voelt niet iedereen de vooruitgang. We investeren in evenementen, maar inwoners missen ze omdat de

communicatie soms versnipperd is. We prijzen ons groen, maar zien tegelijkertijd hoe schoorvoetend innovaties, zoals mosbeton of groene parkeerplaatsen van de grond komen. We zeggen 'Zoetermeer is voor ondernemers', maar Het Ondernemershuis is een leeg gebouw zonder ambitie en ondanks alle mooie woorden over jeugdzorg en eenzaamheid blijven de wachtlijsten groeien en de eenzaamheidscijfers stijgen. Dit lijkt geen incidenteel iets, maar eerder een patroon. Het lijkt wel alsof wij met zijn allen, inclusief het college, genoegen nemen met 'doel gehaald'. Terwijl soms buiten de raadzaal de realiteit schreeuwt om lef. Van gezinnen die willen weten of er ooit een betaalbare woning komt voor een meerderjarig thuiswonend kind, van lokale ondernemers die vechten voor bloei in de stad. Van jongeren die de eenzaamheid voelen in onze stad, in een drukke stad als Zoetermeer. En terwijl we digitale criminaliteit zien exploderen, zitten onze jongste inwoners al voor hun negende verjaardag in de jeugdzorg. Laten wij onze kinderen genoeg kind zijn in Zoetermeer? Dan heb ik nog niets gezegd over het naderende ravijn. Of projecten die vaak uitgesteld worden en positieve cijfers die eerder door geluk komen dan door goed beleid. Hoe zorgt het college ervoor dat we niet gedwongen worden tot keuzes uit noodzaak, maar dat we kunnen blijven werken aan een toekomstvisie voor onze stad?
Voorzitter deze jaarstukken zijn meer dan alleen een administratieve verantwoording. Ze zijn een spiegel die ons laat zien waar we staan als stad. Ze tonen een stad op een kruispunt; kiezen we voor een uitstel of voor toekomstvisie? Voor kortetermijnoplossingen of voor een duurzame verandering? Voor cijfers of voor mensen? Gelukkig zijn de jaarcijfers ook geen eindstation, maar eerder een routekaart. Een kaart die ons leidt naar een stad waar we in de toekomst hopelijk nog trots op kunnen zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Mohammadian voor uw eerste termijn. Dan stel ik voor dat we schorsen tot 20.35 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en we gaan naar de voortzetting van de eerste termijn van de gemeenteraad. Ik geef de fractie van Zó! Zoetermeer het woord. Hij staat er al, de heer Markes. Gaat uw gang.

7. Zó! Zoetermeer

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Het schijnt dat ik het een beetje anders ga doen dan mijn voorgangers. Ik ben benieuwd wat iedereen ervan zal vinden.
Voorzitter, van dieren kun je veel leren en daarom neem ik iedereen vandaag mee naar de dierentuin. terwijl we terugblikken op het politieke jaar 2024.
Onze eerste halte is het gorillaverblijf. In de groep waakt de zilverrug, het dominante mannetje, over de veiligheid. In onze stad vervult onze burgemeester die rol. Hoewel hij dat doet zonder borstgeklop of takkengegooi, zijn er dit jaar mooie resultaten gehaald. Daarvoor krijgt hij van Zó! Zoetermeer de complimenten.
Tegelijkertijd blijven voor ons de aanhoudende personeelstekorten bij de politie en handhaving een punt van zorg. We weten dat de burgemeester zich hiervoor hard maakt, onder meer door in de regio stevig zijn tanden te laten zien. We willen weten waar dit toe heeft geleid; wanneer kunnen we meer blauw op straat verwachten? Daarnaast zijn we benieuwd wat het college heeft ondernomen op het gebied van digitale criminaliteit. We krijgen steeds meer signalen dat deze problematiek toeneemt en in de jaarstukken missen we de acties op dit gebied. Kan het college vertellen wat eraan is gedaan en wat er is bereikt?
Voorzitter, het volgende verblijf. We gaan naar het beververblijf. De bever, een dier dat onvermoeibaar bezig is met het bouwen van woningen. Voorzitter, als we de afgelopen decennia meer hadden gebeverd, hadden we nu niet zo'n forse woningnood. Echter, nu we die woningnood hebben, moeten we onze mouwen opstropen en hem oplossen. Vandaar dat we sneller en meer moeten gaan bouwen. Het is dan ook teleurstellend dat het beoogde aantal opgeleverde woningen niet is gehaald in 2024. Wat Zó! Zoetermeer betreft, wordt er doorgepakt op bouwlocaties waar de plannen en procedures zo goed als zijn afgerond. Neem bijvoorbeeld Terra Nova of de Eleanor Rooseveltlaan. Plekken waar we verder hadden kunnen en moeten zijn met de bouw. Voorzitter, wanneer gaan we op die plekken nu echt aan de slag?
Tegelijkertijd moeten we niet alles wat de bever doet als voorbeeld nemen. Zo bouwen ze zonder oog of oor voor hun omgeving wat hun bouwdrift ongecontroleerd en nietsontziend maakt. Dat dit leidt tot frustratie en weerstand, werd pijnlijk zichtbaar bij het project Oostergo. Daar werden omwonenden niet goed of te laat geïnformeerd en werden vragen niet volledig beantwoord. Om dit soort situaties te

voorkomen, blijft Zó! Zoetermeer het zeggen: zorg voor een goede participatie. Deze stad is van ons allemaal en daarom moeten we gezamenlijk blijven praten over de toekomst. Dat betekent niet dat we het altijd met elkaar eens zullen zijn of dat er nooit 'nee' gezegd zal worden. Het betekent dat iedereen gehoord wordt en dat wensen en zorgen zorgvuldig kunnen worden meegewogen. Dat leidt niet alleen tot betere plannen, het zorgt ook voor wederzijds begrip en meer draagvlak. Dat is precies wat onze stad sterker maakt.
Op het gebied van schuldhulpverlening was 2024 het jaar van de schildpad. Zó! Zoetermeer is blij dat we met het college hebben afgesproken extra in te zetten op het geduld, de zorgvuldigheid en respect waarmee we mensen helpen die geldproblemen hebben, net zoals een schildpad dat zou doen. Tegelijkertijd vinden we het jammer dat ook het tempo van een schildpad lijkt te zijn overgenomen bij de ontwikkeling van de brede stadspas. In 2023 gaven Zó! Zoetermeer en het CDA hiervoor het startsein, met onze motie. Hoewel er in 2024 wel degelijk aan is gewerkt, is de finishlijn nog altijd niet in zicht. Voorzitter, waar staat dit project nu?
We wandelen verder naar de olifanten. Misschien weet u het niet, maar olifanten zijn bijzonder zorgzame dieren. Hun gedrag doet denken aan hoe de gemeente zich samen met haar partners heeft ingezet voor het geluk en de gezondheid van onze inwoners. Denk bijvoorbeeld aan de impact van de WMO-lijsten of de mooie initiatieven, zoals Eten & Ontmoeten.
Er is ook altijd een olifant in de porseleinkast. In 2024 was dat de nieuwe aanbieder van het leerlingenvervoer. Sinds de overstap regende het klachten. Hoewel eerdere gesprekken met de vervoerder tot verbetering leken te leiden, horen wij opnieuw verontrustende signalen. Zó! Zoetermeer wil weten wat het college doet om de problemen definitief op te lossen.
Tot slot de leeuwen. De man-vrouwverhouding bij deze dieren is tekenend voor de relatie tussen het rijk en de gemeenten. Het rijk, de mannelijke leeuwen en zogenaamde leiders, zijn vooral bezig met zichzelf, zijn continu met elkaar in gevecht en bereiken ondertussen vrij weinig. Het draaiende houden van de groep rust volledig op de schouders van de leeuwinnen, oftewel de gemeenten. Dat zien we ook terug in onze jaarrekening. Het rijk geeft ons onvoldoende geld voor de taken die we moeten uitvoeren en daarom heeft de raad moeten besluiten geld toe te voegen aan de begroting om te kunnen voorzien in de behoeften van onze inwoners. Nu rest er een positief saldo van bijna € 7 miljoen, maar dat is pas nadat de gemeente ruim € 20 miljoen uit de reserves heeft toegevoegd.
Voorzitter, met dat in gedachten zit ons bezoek aan de dierentuin erop, maar van uitrusten is nog geen sprake. Onderweg naar huis, bedenk ik me wat ik hierna nog ga doen. Een potje voetballen op een van de nieuwe kunstgrasvelden, chillen met de jongeren bij het honk in Buytenwegh, even langs het Nationaal Videogame Museum of toch snel een duik nemen in het nieuwe zwembad? Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik zie de heer Nikerk met een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Erg klein, die dierentuin. Ik ben zo benieuwd in welk verblijf we Zó! Zoetermeer kunnen vinden?

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Je hebt in de dierentuin ook altijd een stuk waar je allerlei insecten hebt. Wij zouden zitten in het verblijf van de bezige bijtjes.

De **voorzitter**: Dat spreekt voor zich, zou ik zeggen. Verder geen interrupties? Dank u wel mijnheer Markes voor uw eerste termijn. De fractie van de PvdA,, mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

8. PvdA

De **voorzitter**: Dank u voorzitter. De jaarstukken van 2024 in een bijna 500 pagina's tellend pakket geven ons waarschijnlijk de laatste kans om met dit college terug te kijken op behaalde resultaten. Het zal je werk maar zijn. We zijn dan ook alle ambtenaren die aan dit omvangrijke stuk hebben meegewerkt weer meer dan dankbaar. Het maakt ons raadswerk weer wat makkelijker. Het zal in ieder geval de laatste keer zijn dat de PvdA Zoetermeer een debat voert over de jaarstukken. Volgend jaar zal ons huwelijk met GroenLinks beklonken zijn. Ik heb inmiddels begrepen dat we dan ook in blijde verwachting zijn van een nieuwe naam.
Voorzitter, als ik dan heb over 'in blijde verwachting zijn', 2024 was het jaar dat de geboortezorg in Zoetermeer bleef. We hadden er niets over te zeggen, maar we hebben er wel - zeer terecht - iets over gezegd en dat is aangekomen.
Als we kijken naar ons eigen aankomende politieke huwelijk, kunnen we ons de laatste tijd niet aan de

indruk onttrekken dat er afgelopen drie jaar een verstandshuwelijk in de collegebanken zit dat af en toe ernaar hunkert dat de verkiezingsuitslag hen scheidt. Of wordt er gedacht dat er wat powerful ageing tot een verlenging van de levensduur van dit college kan leiden? Samen doen wat nodig is, is de leus van deze coalitie. Dat is arbitrair en ietwat behoudend. Zeker als je terugkijkt en ziet dat er in 27 maanden tijd ook 27 vergaderingen uitgevallen zijn omdat er vanuit het college geen stukken kwamen. Wij hebben ons dan ook vaak afgevraagd of er voor de stad niets nodig was, of dat het college vond dat het nog niets was om samen te doen.
Met name op het gebied van wonen mist onze partij slagvaardigheid van dit college. De wethouder heeft het regelmatig over de woningopgave, maar het lijkt dan ook echt een opgave voor hen te zijn. Minimaal 3000 woningen opleveren in vier jaar tijd, met oog voor betaalbaarheid. Wat die betaalbaarheid is, is echter net zo te betwisten als 'doen wat nodig is'. Ook het snel meer flexwoningen in de stad realiseren voor statushouders en urgente woningzoekers, is wel heel relatief gebleken.
Daarnaast blijven grote programma's als Van Tuyllpark en Entree uit. Het college wilde 'het aantal woningen en het realisatietempo van ontwikkeling niet verminderen'. Nou, dat is in de Entree gelukt. Er zijn niet minder woningen gekomen en ook het tempo van de woningrealisatie is het afgelopen jaar niet verminderd. Maar of we daar nou blij mee moeten zijn?
Over die Entree gesproken, we hebben begrepen dat er met scholen uit het Van Doornenplantsoen gekeken wordt of verhuizing naar die plek wellicht een optie is. Wethouder, klopt dat gerucht en wat heeft dit voor consequenties voor het onlangs ingediende burgerinitiatief?
Voorzitter, soms gaat de slagkracht ons dan weer iets te snel. Hoe snel waren al die bomen voor het nieuwe Edisonpark om? Of ziet het college dat als onderdeel van het nieuwe afvalbeleid waar we het ook binnenkort over gaan hebben? Of toch niet?
Ook op het gebied van cultuur en sport zijn er nog wat noten te kraken in het komend halfjaar. Vrijetijdsvoorzieningen moeten meegroeien met het aantal inwoners in de stad. Daarom draaide het college direct een basisvoorziening, Museum De Voorde, de nek om. Met het groeiende aantal inwoners nemen wij aan dat zaken als een amateurtheater en andere culturele broedplaatsen die in 2024 niet gerealiseerd zijn, in de nabije toekomst wel deel van onze stad zullen uitmaken. Ook de beloften voor aanpassingen van CKC en Stadstheater liggen ergens op de plank en over het onderhoud aan sportaccommodaties hebben we het kortgeleden gehad. We horen graag van de wethouders welke accommodaties er op korte termijn aangepakt worden.
Toonaangevende Zoetermeerse evenementen wilde dit college behouden, maar we lezen nu regelmatig dat deze evenementen, zoals Rastaplas Festival, nu zelf Zoetermeer uit willen. Het college zou met hen in gesprek gaan. Wethouder, doe samen wat nodig is en behoud deze evenementen inderdaad voor onze stad. Daarnaast hebben wij in 2022 ook gevraagd om herinvoering van de Zoetermeerse Uitmarkt te onderzoeken. Hoe ver is het college daarmee? En over toonaangevend gesproken, hoe staat het eigenlijk met de uitvoering van het nieuwe mediabeleid? Daar lezen we nog heel weinig over.
Voorzitter, in deze tijd politiek bedrijven, een stad besturen, is ook geen makkelijke opgave. Zeker in Zoetermeer waar deze coalitie met de unieke opgave van niet één, maar twee opposities moet werken, moeten alle coalitiekikkers in de kar gehouden worden, moeten raadsleden tijdens vergaderingen gewoon op hun stoel blijven zitten en dan komen daar ook nog de keuzes met het oog op de bezuinigingen bij, waar we het volgende week ongetwijfeld weer over gaan hebben. Ook onze partij realiseert zich dat dit college het niet makkelijk heeft met zaken als netcongestie, het uitblijven van voldoende politie- en boa-krachten, oorlogen die zorgen voor gigantische prijsstijgingen en een wanstaltig rechts ruziekabinet dat denkt dat het beleid is, in plaats van beleid maakt en uitvoert.
De PvdA heeft zich de afgelopen jaren kritisch-coöperatief opgesteld en zal dat ook de komende tijd blijven doen. We zijn blij hoe bijvoorbeeld onze moties voor het gat in de Markt en de wijkjeugdhonken zijn uitgewerkt. Nu zijn we benieuwd naar de ontwikkeling van de nachtvisie die met de sluiting van Spetters nog noodzakelijker is, kijken we uit naar de gebiedsvisie van het Van Doornenplantsoen en zien we artikel 1 graag op een muur verschijnen. Ook in Zoetermeer moet het niet uitmaken wat je afkomst, geslacht, seksualiteit, enzovoorts is om Zoetermeerder te zijn. 'De Zoetermeerder' bestaat niet en daar kunnen we dus ook niet voor opkomen. 'De mensen uit Zoetermeer' bestaan wel, met al hun verschillende meningen en gedachten. Of die nu aansluiten bij ons eigen gedachtegoed of niet, we zullen altijd opkomen voor een sociale, inclusieve samenleving waar iedereen thuis mag zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: U heeft een paar interrupties, geloof ik. Ik begin hier bij de heer Meijroos, mijnheer Haak en dan mevrouw Brouwer. Eerst de heer Meijroos. Gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Flink wat kritiek op de coalitie en op college dat er nu zit en de uitvoeringsagenda die zij doorlopen. Ik ben benieuwd. Komt u vandaag met

moties of amendementen omdat u zoveel kritiek heeft?

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Volgens mij is het vandaag nationale 'aankondigen dat we moties gaan indienen over twee weken'-dag', dus bij dezen kondig ik aan dat er vast wat moties van ons uw kant op zullen komen.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak, gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik wil aan mijnheer Nikerk vragen of hij ook nog wat positiefs te melden had.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Jazeker, ik denk dat mijnheer Haak met een half oor heeft zitten luisteren want volgens mij ben ik begonnen en geëindigd met wat positieve dingen. Er is heel veel positiefs gebeurd. Maar waar ik net de interruptie bij mevrouw Brouwer deed 'vindt u dat het vlot is gegaan?', snap ik het antwoord van mevrouw Brouwer, maar zie ik het toch graag nog iets vlotter.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot, gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, ik wil even op dat 'vlot' reageren, want ik begrijp het even niet. U had het daarnet erover dat we bij het Edisonpark te snel gaan want daar zijn we heel snel gestart met bouwen. Bomen kappen is het start van de bouw.

De **voorzitter**: U had niet het woord, maar mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Dank u wel. Wilt u nu snelheid en wilt u dat we snel starten met bouwen op de locaties die u leuk vindt en niet waar het u niet uitkomt? Dat snap ik niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ik heb zojuist in mijn tekst ook gezegd: soms gaat het college – dat is eigenlijk het antwoord dat ik ook gaf aan mijnheer Haak – wat mij betreft te traag. Dan denk ik 'hier kunnen stappen genomen worden'. Op het moment dat we naar Edisonpark kijken, zijn daar een zooi bomen omgehakt waar de hele stad van opkeek en vervolgens gebeurde er eigenlijk niets. Het ergste is nog die ene boom die daar maar blijft staan. Die maakt het namelijk nog erger.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, pleit u er nu voor om die laatste boom die we speciaal omhoog houden omdat die daar blijft, ook om te hakken? Dan hoor ik het graag.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Laten we dat niet doen want die boom staat daar vast met een reden, misschien wel voor de nieuwe Edisonboog. Ik weet het niet.

De **voorzitter**: Akkoord. Verder geen interrupties. Dan dank ik mijnheer Nikerk voor zijn eerste termijn en ga ik over naar de fractie van de VVD. Mijnheer Aptroot.

9. VVD

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Van een trip naar de dierentuin naar een aanstaand huwelijk dat nog spannender wordt dan mijn eigen huwelijk, denk ik, naar een oersaai, degelijk verhaal van de VVD over de resultatenrekening.
Voorzitter, we gaan terugkijken naar wat we hebben gedaan; is gedaan wat is afgesproken en hoe is dit financieel gegaan? Voorzitter, voordat ik verder op een aantal punten inga, toch even een opsomming van de VVD van waar we blij van worden. Dat is toch allereerst het aantal gestegen arbeidsplaatsen in

onze stad, met bijna 5%. Voorzitter, het tweede punt voor ons is in ieder geval het veiligheidscijfer dat onze inwoners aan onze stad geven. Dat is toch ook iets waar je blij van moet worden? En ten derde zien we de eerste, voorzichtige, positieve effecten van alles wat we doen om grip te kunnen krijgen op de almaar stijgende kosten in de jeugdzorg.
Voorzitter, als ik dan ook even specifiek naar de uitvoering van een aantal moties kijk en dan specifiek, al zeg ik het zelf, de uitvoering van een aantal heel goede VVD-moties.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot, ik zie een hand bij mijnheer Van Steenis, die wil interrumperen. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank u, voorzitter. Ik vroeg me af wat de VVD of de heer Aptroot dan zo positief vindt aan de cijfers van de jeugdzorg.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, volgens mij zien we dat we proberen grip erop te krijgen en zien we dat we langzaam de eerste stappen naar normalisatie zetten. We zien dat de kosten minder hard stijgen dan we dachten en dat is voor het eerst in jaren. Dat vind ik een enorm compliment voor het college en de wethouder. Dat is de eerste trend naar dat we daar langzaam grip op krijgen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Ik had het compliment natuurlijk graag willen geven. Maar ik zie als ik naar de cijfers van de afgelopen drie jaar kijk en naar de afgelopen jaren kijk, naar de afgelopen periodes, juist dat er tussen 2018 en 2022 een stijging zit van ongeveer 28%. Dat is dus al veel, maar tussen 2022 en 2024 gaat het naar ruim 36%. Dus het groeit juist verder uit elkaar.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, volgens mij ben ik bezig met het resultatendebat en terugkijken op 2024 en niet daarvoor. Daar zien wij een duidelijke kentering komen en wij vinden dat het college daarbij absoluut op de goede weg is. Dat het inderdaad daarvoor minder en minder was, toont aan dat het des te knapper is dat ze het nu langzaam op de rit krijgen.

De **voorzitter**: Nog heel kort, mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Ik wil toch nog even aangeven dat wij dus een stijging in de afgelopen jaren zien en die stijging groeit. Dus daar zit helemaal geen daling in. Dat is heel duidelijk wat er uit de cijfers komt. Dank u.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot. En daarna stel ik voor dat u verdergaat.

De heer **Aptroot** (VVD): Ik wil daar even heel kort op reageren. Ik zeg dat we langzaam een kentering zien in die grote stijging. We zien dat een aantal onderdelen van de jeugdzorg minder hard stijgen dan we allemaal denken. Ik vind dat het college daar absoluut mee op de goede weg is.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, nog een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u wel voorzitter. Ik hoor de VVD zeggen, bij monde van de heer Aptroot, dat hij blij is als hij alleen naar 2024 kijkt. De doelstelling van dit college in 2024 was een besparing van € 7 miljoen die het dus gewoon niet gehaald heeft op jeugdzorg. Dus hoe kun je dan trots zijn dat je je eigen doelstellingen niet haalt?

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja. Voorzitter, zoals ik zeg, het is iets rooskleuriger. Het is nog niet wat wij willen. We zagen in de afgelopen jaren daarvoor dat we overspoeld werden met zaken waar we niets aan konden doen want op de jeugdzorg kon je nauwelijks sturen. We zagen dat de normalisatie volledig weg was, dat we niet naar doelmatigheid keken en bij bijna ieder kind dachten 'als we dat kind maar

laten testen en een cursus aanbieden, dan komt vast alles goed'. Wij zien daar in ieder geval eerste voorzichtige kentering in. Wij zien de normalisatie komen. We zien dat we langzamerhand iets beter met onze middelen omgaan en dat vinden wij absoluut een stap in de goede richting.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Dan vraag ik me toch af... Als de heer Aptroot ook aanwezig is geweest bij de Regionale Inkoopstrategie Jeugdzorg Haaglanden waar we redelijk onlangs een debat over hebben gehad, waar zelfs de wethouder die daarover gaat het over iets van € 100 miljoen aan kosten had waarmee het dus zelfs nog verder stijgt, vraag ik me af hoe hij de toekomst dan rooskleurig kan zien.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, volgens mij was ik helder en zeg ik dat we de eerste, voorzichtige positieve effecten zien. Ik heb niet gezegd dat het rooskleurig is en als u dat zo invult, is dat prima. Wij zien in ieder geval dat de curve enorm afvlakt en dat zien we absoluut als een positief effect van wat onze wethouder allemaal aan het doen is.

De **voorzitter**: Heel kort nog, mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, dat zal ik doen. Die positieve effecten zijn er dus gewoon niet. Dat probeer ik te zeggen. Dan kunt u het rooskleuriger voordoen dan het is, maar dan raad ik u aan naar een opticien te gaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot nog?

De heer **Aptroot** (VVD): Nee, voorzitter, dit is een heel leuke opmerking. Die kan straks weer in het filmpje. Ik ga graag verder.

De **voorzitter**: Ik zie nog wel een interruptie van mevrouw Van Damme. Dat kon ik nog net zien. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik heb nog even een vraagje. Ik heb, denk ik, ook andere stukken gelezen. Maar we horen u duidelijk zeggen 'we zien een voorzichtige kentering', dus u gebruikt het woord 'voorzichtig'. Maar zou dat dan komen doordat het bijvoorbeeld veel moeilijker is, ook al heb je echt praktische hulp nodig? Of doordat de verwijzers niet meer door kunnen verwijzen? Of zou het gewoon kunnen zijn doordat we er financieel een streep door hebben gezet en dingen niet meer vergoed worden? Waar ziet u dat in zitten?

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dat laatste lijkt me ideaal, als we als gemeente zouden kunnen uitmaken wat we wel of niet jeugdzorg vinden en wat we wel of niet moeten betalen. Dat zou ik ideaal vinden want nu is het juist zo dat we dat niet kunnen en juist de rekening krijgen en horen 'gemeente, u mag daar geen beleid op maken. U krijgt het geld niet, maar u moet het wel overmaken'. Dus als dat waar zou zijn, denk ik dat we een stuk verder zouden zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Damme nog?

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel. Maar we gaan het nu dus clusterend inkopen – ik heb even niet het juiste woord – en daar valt dus al een heleboel buiten. Daar kan je dan uiteindelijk ook de doelstellingen in vinden dat er minder aanvraag is. Dan kom je toch een beetje bij de gemeentetaak uit, dat wij iets anders hebben besloten over de inkoop? Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, ik zie dat niet op de inkoop. Ik zie het vooral richting de normalisatie dat we niet ieder kind dat een beetje druk is of een beetje raar doet, meteen in de jeugdzorg knallen. Ik denk dat als ik in de tijd van nu zou opgroeien, met mijn ADHD en alles wat ik heb, zo'n stapel dossiers

zou hebben. Dan was ik later alleen nooit aan een baan komen, maar had ik wel 35 hulpverleners om me heen. Dus ik denk dat dat absoluut een ding is en niet andersom.

De **voorzitter**: Voordat dit nu een persoonlijke analyse wordt, stel ik voor dat mijnheer Aptroot verder gaat met zijn verhaal.

De heer **Aptroot** (VVD): Dank u wel. Voorzitter, dan moet ik even terug want ik wilde even zeggen dat ik een aantal heel goede uitgevoerde VVD-moties zag. Dat gaat natuurlijk om de opening van het Techniekplein Zoetermeer, dat we steeds meer datagedreven gaan werken en dat was een motie die we samen met Zó! Zoetermeer hebben ingediend, en de uitvoering van de motie Upgraden van onze stad, waarbij we met relatief weinig kosten veel positieve effecten in onze stad hebben bereikt.
Maar voorzitter, er is ook een kritische noot over het uitvoeren van moties. Dat is het almaar uitstellen van, onder andere, de motie over het verven van de tunnelbak aan de Europaweg. Het moet toch simpel zijn om de stad te upgraden.
Voorzitter, de VVD maakt zich zorgen over vier punten als wij terugkijken. Dat is allereerst dat we afgelopen jaar meer geld hebben uitgegeven dan er binnenkomt. Dat is ten tweede, en we weten dat het was aangekondigd, de heel hoge inhuurkosten bij de afdeling WMO met voor ons de vraag: is dit nu verleden tijd? Zijn de achterstanden inmiddels weggewerkt?
Voorzitter, dan maakt de VVD zich verder – ik heb meerdere partijen er al over gehoord – zorgen over het extreem lage aantal opgeleverde woningen. Daarnaast zien wij ook de laatste jaren het aantal vergunningen afnemen. Wethouder Bouwen, we participeren ons suf. Er zijn heel veel plannen, maar de bouw blijft achter. Wat heeft het college nodig om hier nu echt vaart mee te kunnen maken?
Voorzitter, het laatste kritische nootje dat we nog hebben is dit. We zitten in economisch voortvarende tijden, maar in Zoetermeer stijgt de werkloosheid en stijgt het aantal bijstandsgerechtigden. Dat moet toch niet kunnen in deze tijd?
Voorzitter, als ik dan nog even doorga op de financiën. Voor de Zoetermeerse VVD is het van groot belang dat we financieel gezond beleid blijven voeren en dat we geen hypotheek op de toekomst nemen en dat we zo reëel mogelijk blijven begroten. Voorzitter, dat praktijkgericht begroten is goed gelukt. De afwijking ten opzichte van de begroting is vele malen kleiner dan alle voorafgaande jaren. Dus onze complimenten hiervoor. Maar dat geeft ook direct een zorg; gokken op een heel grote onderbesteding kan dus minder want de begroting wordt steeds beter.
Dan had ik nog wat positiefs over de jeugdzorg, maar dat heb ik net ook al drie keer gezegd dus dat sla ik maar over.
Voorzitter, dan nog even over de kwaliteit van onze stad. Je merkt dat onze inwoners onze stad over het algemeen heel erg waarderen, maar dat er op een aantal plaatsen een upgrade nodig is. Dit is voor ons ook essentieel omdat we aan de kwaliteit moeten blijven werken. Vaak is zo'n upgrade een relatief simpele ingreep die niet heel veel geld kost en die heel grote positieve effecten heeft. Maar naast een kwalitatief goede stad verdienen onze inwoners ook een sterke, efficiënte en effectieve gemeente. Een gemeente die doelgericht en doelmatig werkt door bijvoorbeeld veel meer te bouwen. We participeren meer dan dat wij stenen leggen. Een gemeente die niet zo lang wacht met het uitwerken van adviezen van een burgerberaad, dat ze inmiddels achterhaald zijn. Tonnen en tonnen weggegooid geld.
Voorzitter, de VVD zou de VVD niet zijn als we niet eindigen met het kopje veiligheid want onze handhavers doen echt...

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot, voordat u daarmee verdergaat, zie ik een interruptie van mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Mijnheer Aptroot geeft aan dat hij een aantal dingen graag nog vooruit wil zien gaan in onze stad. Hij noemt daarbij bouwen. Dat kunnen we bij de VVD goed plaatsen. Zijn er nog meer dingen uit het coalitieakkoord waarbij de VVD zegt 'nou, dat willen we de komende tijd nog wel veranderen'?

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, zeker. Ik hoop dat het afvalbeleid snel komt en als het niet linksom kan, dan maar rechtsom. Daar hebben wij een afspraak over en ik denk dat we 150 zeer fanatieke inwoners hebben gehad die daar niet op kunnen wachten. Ik ga zo nog een stukje over onze boa's en handhavers noemen waar ik zeker ook nog iets over vind. Dus er is zat anders. Ja, absoluut.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik had het over de veiligheid en dat onze handhavers echt goed werk doen. We zien dat het aantal meldingen stijgt. Dat het aantal meldingen stijgt, heeft er volgens de VVD echt mee te maken dat onze handhavers zichtbaar zijn, bereikbaar zijn en echt goed werk voor onze stad doen. Dus onze inwoners weten gewoon onze handhavers en het team steeds beter te vinden. Onze handhavers zorgen niet alleen voor een veilige stad, ze maken Zoetermeer ook leefbaarder.
Dus voorzitter, ik rond af. De Zoetermeerse VVD is tevreden met de jaarrekening, zoals die nu voorligt, maar we moeten er ook van leren. We moeten werken aan een effectieve en een efficiëntere gemeente die oog blijft houden voor kwaliteitsimpulsen in onze mooie stad.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn, mijnheer Aptroot. Ik zie verder geen interrupties. Dan ga ik over naar de fractie van het CDA. Mijnheer Weekenstroo, gaat uw gang.

10. CDA

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, de wedstrijd van 2024 is gespeeld. De scheidsrechter heeft gefloten. De bal ligt stil en zoals na elke wedstrijd, bekijken we de balans. Balbezit, kansen, doelpunten of, zoals wij dat hier noemen, budgetten, uitgaven en maatschappelijke resultaten.
Op papier lijkt het een klinkende overwinning met bijna € 7 miljoen positief resultaat. Maar wie de wedstrijd zorgvuldig analyseert, ziet dat we de uitslag vooral danken aan de inzet van onze reserves. Bovendien nadert met rasse schreden het financiële ravijn van 2026. Het CDA Zoetermeer blijft daarom, net zoals volgens mij alle andere partijen in deze raad, het rijk oproepen om met structurele oplossingen te komen. De Tweede Kamerverkiezingen bieden daar volgens mij voor heel veel partijen goede aanleiding voor om het in het verkiezingsprogramma op te nemen, zelfs het beste team kan niet zonder een solide verdediging.
Maar voorzitter, we mogen ook zeker trots zijn op een aantal prachtige doelpunten die we hebben gescoord. Neem de ruimtelijke strategie, voortbouwend op de Visie Zoetermeer 2040, gezondheid, de leefkwaliteit en toekomstbestendigheid staan daarbij centraal. Dat is geen gelukstreffer, maar het resultaat van zorgvuldig samenspel en langetermijndenken. We zien Positieve Gezondheid steeds prominenter in ons beleid terugkomen. Als CDA Zoetermeer zijn we daar heel blij mee want dat sluit naadloos aan bij preventie en het welzijn van onze inwoners.
In dat licht kan natuurlijk ook het behoud van het ziekenhuis niet onderschat worden en niet onbenoemd blijven. Onze samenleving heeft met het behoud van het ziekenhuis en op andere punten, zoals ook bij het burgerberaad, bewezen betrokken te zijn bij de stad. Ook is het initiatief van een meidenavond werkelijkheid geworden. Juist in een jaar waarin ook landelijk grote onrust heerste over de opvang van statushouders en asielzoekers, bleef Zoetermeer rustig en verdraagzaam. Onze inwoners tonen begrip, geduld en solidariteit. Daar mogen we als stad ook trots op zijn.
Ook andere resultaten waren positief. De bouw van de flexwoningen aan de Ruimtebaan is eindelijk gestart, hetgeen concrete stappen betekent in de aanpak van de woningnood. Daarnaast is de doorbraak bij Bleizo bereikt, wat betere bereikbaarheid en economische groei van de stad zal betekenen. Daarnaast zijn er extra middelen vrijgemaakt voor sportverenigingen, of verenigingen in brede zin, waarmee de maatschappelijke rol van sport, bewegen maar ook cultuur krachtig wordt ondersteund. Dit zijn punten waar het CDA zich in de afgelopen periode ook sterk voor heeft gemaakt.
Toch moeten we ook eerlijk zijn over de gemiste kansen. De wachtlijsten in de jeugdzorg en de WMO blijven zorgelijk lang en leggen grote druk op onze consulenten en zorgverleners, maar ook op de kinderen. Dat moet beter. De eerste signalen voor dit jaar doen dat dan ook vermoeden.
Een andere kans die we hebben laten liggen, is het investeringsbudget voor verenigingen. Deze is nauwelijks gebruikt. Dat voelt eigenlijk als een bal die net naast het doel gaat, terwijl je klaar stond voor open doel om te scoren.
Meer dan € 8 miljoen aan geplande activiteiten is ook doorgeschoven naar volgend jaar. Dat is een van de redenen waarom het CDA oproept tot verscherpte focus. Niet heel veel nieuwe plannen boven op de volle agenda, maar uitvoering centraal stellen. Investeer gericht waar het verschil wordt gemaakt, op zorg, welzijn en woningbouw, en laten we de heldere keuzes maken bij het najaarsdebat; wat gaan we wel doen, wat moeten we doen en wat is er dat we echt nog moeten doen, hoe lastig ook?
Voorzitter, goed bestuur gaat verder dan kijken naar alleen de einduitslag. Het draait om vertrouwen, spelplezier en perspectief voor onze inwoners. Het CDA Zoetermeer blijft trots op de successen die we geboekt hebben, maar ook kritisch en scherp op de uitvoering van gedane beloftes. Laten we samen blijven werken aan een stad waarin iedereen meetelt, niemand buitenspel staat en we gezamenlijk het verschil maken. Een Zoetermeer waar we allemaal grote fans van zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Markes wil interrumperen, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel. Voorzitter, ik hoor net van de heer Weekenstroo dat het initiatief meidenavond al is begonnen of van start gegaan. Dat verrast mij want ik dacht dat het college met een mededeling zou komen als dat daadwerkelijk zo zou zijn. Die heb ik nog niet gehoord, dus waar haalt het CDA die informatie vandaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): De inwoners hebben ooit het idee geopperd. Uiteindelijk hebben de inwoners het zelf opgepakt en nu is het college ermee aan de slag om er ook daadwerkelijk invulling aan te geven. Dat is volgens mij de manier hoe het opgepakt wordt en waar we ook zien dat de inwoners betrokken zijn. In dat licht was die opmerking bedoeld.

De **voorzitter**: Verder geen interrupties? Dan dank ik mijnheer Weekenstroo voor zijn eerste termijn en gaan we over naar de eerste termijn van GroenLinks. Mijnheer Van Steenis. Gaat uw gang.

11. GroenLinks

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, het is nog niet zo laat en toch is er al heel veel gezegd. Namens de fractie GroenLinks willen we enkele opvallende zaken uit de jaarstukken 2024 aanhalen en we hebben een aantal vragen.
De jaarstukken zijn op tijd aangeleverd en de accountant heeft al aangegeven dat hij in principe een goedkeurende verklaring af zal geven. Ook de Auditcommissie adviseert om onder hetzelfde voorbehoud in te stemmen. Complimenten aan alle ambtenaren die ondanks alle onverwachte personeelswisselingen, zo goed en zo kwaad als het ging, de cijfers hebben geordend en verklaard. De cijfers kloppen dus. Maar zijn we het ook eens met de keuzes en de uitvoering? We hebben een batig saldo van bijna € 7 miljoen. We hebben dus iets meer geld ontvangen dan we hebben uitgegeven dat in de spaarpot kan. Als je dat thuis zo voor elkaar krijgt, is het prima. Dan spaar je geld. Hoewel de bedragen thuis waarschijnlijk iets kleiner zijn. Bij de gemeentelijke financiën werkt het net anders. De begroting wordt gedurende het jaar bijgesteld en als je dan goed kijkt, hebben we tussentijds bijna € 21 miljoen uit onze spaarpot gehaald. Het komt er dus op neer dat we € 14 miljoen meer hebben uitgegeven dan we binnenkregen. Onze spaarpot loopt dus leeg. Dat kan je niet jaren achter elkaar volhouden. Hoe ziet de wethouder dat?
Nog steeds willen we graag investeren. Dat juicht mijn fractie ook toe, hoor. We zetten kritische kanttekening bij bijvoorbeeld het financieren van exploitatiekosten vanuit de reserves. Kan de wethouder daarop reflecteren?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Is mijnheer Van Steenis het met mij eens dat we die spaarpotten hebben om te investeren en dat het dus niet slecht is om daaruit geld uit te geven?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Daar is mijnheer Van Steenis het vanuit de afdeling fractie GroenLinks mee eens. Dat geld is er, dat zei ik net ook. Het is belangrijk dat we blijven investeren. Maar laten we niet nu roepen 'kijk eens, we hebben een positief saldo van bijna € 7 miljoen'. We hebben daarvoor gedurende het jaar wel eerst geld aan onze eigen reserves onttrokken.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dat batig saldo heeft helemaal niets te maken met die investeringen. Geld dat je uit je spaarpot haalt en investeert, streep je tegen elkaar weg. Dat batig saldo heeft te maken met onderbesteding, dus dat zijn gewoon verhalen die niet bij elkaar horen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Ik denk dat ik straks even het antwoord van de wethouder daarop afwacht. We vragen nadrukkelijk om reflectie daarop.
Wat zien we verder?

De **voorzitter**: Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Sorry, ik dacht dat u me onderbrak voorzitter.

De **voorzitter**: Nee hoor, ik zou niet durven. Gaat u verder, mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Wat zien we verder? We zien een aantal taken die niet zijn uitgevoerd. Dat zien we de afgelopen jaren wel vaker. Welke taken dat zijn, staat niet zo heel duidelijk in deze jaarstukken, maar wel in de perspectiefnota. Denk daarbij aan een impuls voor winkelcentra en het verbeteren van toegankelijkheid van de gemeentelijke accommodaties. Waarom zijn die taken eigenlijk niet uitgevoerd? Komt dat door het personeelstekort, of werken we niet slim genoeg? Wanneer worden die taken dan wel gedaan? Of zijn die taken nu niet meer nodig, zoals de € 3 miljoen voor het verbeteren van het stadhuis, waarvan het college nu voorstelt in de perspectiefnota om die in de reserve te storten? Hebben we dan door 'uitstel is afstel' echt geld bespaard? De belangrijkste vraag, voorzitter, is uiteraard: welk effect hebben deze niet-uitgevoerde taken op de inwoners, de bedrijven en andere organisaties in deze stad? Als er jaarlijks taken blijven liggen, vragen we dan als raad te veel aan het college en de ambtenaren? Of is het juist goed om net iets meer te vragen om op die manier te voorkomen dat de ambtenaren aan het eind van het jaar zitten te duimendraaien omdat er geen taken en/of geen budget meer is? Een mooi onderwerp voor de bespreking tijdens het debat over de perspectiefnota.
Wat is er wel bereikt? Onder verwijzing naar het coalitieakkoord is de vraag 'heeft het college nu gedaan wat nodig is?' Daarvoor heb ik het coalitieakkoord nog maar eens even erbij gepakt. Het eerste dat opvalt, is dat het veel wollige teksten bevat en eigenlijk heel weinig concrete resultaten benoemd worden. Wat komen we aan concrete resultaten tegen? Ik citeer 'We gaan de komende vier jaar minimaal 3000 woningen opleveren'. Oké. Maar redden we dat ook nog met nog een jaar te gaan? Het aantal woningen is de afgelopen drie jaar met slechts ruim 1500 toegenomen. We moeten dus nog eenzelfde aantal in één jaar. Is dat realistisch? En welke verdienste is dat voor dit college? Vorig jaar is een record van 689 woningen opgeleverd, maar dat zijn allemaal projecten die al liepen, met dank aan het vorige college, zou ik zeggen. Alvast een winstwaarschuwing, en die is echt heel serieus: in de eerste negen maanden van 2024 zijn slechts 126 bouwvergunningen afgegeven. Het laagste aantal sinds 2020.
Verder lees ik dat, en dan citeer ik nog een keer, 'in de Entree bouwen we op basis van vastgestelde plannen 4500 woningen'. Dat is mooi. Dan ook nog met veel groen en water. Heel mooi, zou ik zeggen. Het schiet alleen nog niet op. Inwoners zien wel dat het mislukken van dergelijke projecten de gemeente veel geld kost – we hoorden net al even de € 5 miljoen langskomen – en het lijkt wel op die landtunnel, helaas, waar op voorhand eigenlijk al duidelijk was dat het geld voor het onderzoek weggegooid geld was. Daarmee is onze conclusie helder: dit college heeft onvoldoende resultaat geboekt om de woningcrisis te verminderen.
Dan de jeugdzorg, voorzitter. Hier gaan miljoenen euro's in om. Dit college spreekt enthousiast over de jeugdzorg en het grip hebben op en het terugdringen van de kosten. Alleen zijn de harde cijfers dat de kosten in de afgelopen drie jaar met zo'n 36% zijn gestegen. Ruim meer dan de periode daarvoor, waar het 30% was. Kijken we naar de inhoudelijke resultaten van de jeugdzorg, die wij als fractie GroenLinks overigens veel belangrijker vinden, dan zien wij dat jongeren langer in de jeugdzorg zitten en dat het aantal verwijzingen via de verwijsindex, de zogenaamde vroegsignalering, afneemt. Hoe is dat met elkaar te rijmen?
Dan belangrijke zaken als gelijke kansen en bestaanszekerheid. Ook daar vinden we als fractie de resultaten mager. Kinderen die voor- en vroegschoolse educatie volgen, boeken aanmerkelijk minder leerwinst.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis, voordat u verdergaat, wil mevrouw Brouwer interrumperen. Gaat uw gang,

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik probeerde precies te interrumperen na het onderwerp jeugdzorg maar dat mislukte even.
Ten eerste zie ik het als een persoonlijke belediging dat ons coalitieakkoord wollige teksten bevat want we hebben nadrukkelijk ons best gedaan om het bij het schrijven van het coalitieakkoord heel anders te doen dan bij dat van de periode daarvoor. Misschien moet u dat nog even lezen.

Als het gaat over de kosten van de jeugdzorg is het nu tenminste zo dat we werken aan grip op jeugdzorg. Ook daarbij moet ik even verwijzen naar het vorige college wat dat gewoon niet is gelukt. Dus ook al daalt de grafiek van de kosten nu nog niet, we zijn tenminste bezig met werken aan grip. Er zijn allerlei maatregelen genomen, zoals het scheiden van de kosten van jeugdzorg van andere domeinen en allerlei andere praktische dingen die in de toekomst vruchten gaan afwerpen. Dat heet grip op de kosten.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Grip op de kosten, ja. Maar dat heb ik van het college in de periode daarvoor ook gehoord. Dat is heel moeilijk en we zien ook dat het heel moeilijk is. We zijn ook niet de enige gemeente in Nederland die hier moeite mee heeft. We zien alleen nog steeds dat de kosten nog steeds stijgen en het is nog steeds niet goed te voorspellen. Dus wat dat betreft, is daar echt nog wel werk te doen. Ik noem maar een voorbeeld, als de benzineprijzen stijgen aan de pomp en ze stijgen iets minder snel, betekent dat nog steeds dat je meer moet betalen.
Kan ik vervolgen?

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ik was net aan het zeggen dat de voor- en vroegschoolse educatie aanmerkelijk minder leerwinst hebben gemaakt en dat uitval in het onderwijs is toegenomen. Het bereik van de minimaregeling is ook afgenomen.
Voorzitter, kort nog een aantal opvallende zaken. Het afvalbeleid. Wat kan ik daarover zeggen? Het is er nog niet en vooralsnog blijven we heel veel restafval produceren, waarvan de kosten ook alleen maar toenemen. Duurzaamheid, minder CO_2. Slechts 118 bestaande woningen zijn aardgasvrij gemaakt. Hoe denkt het college de versnelling te kunnen realiseren? Klimaatverandering. Hoge temperaturen, regenbuien die heviger worden maken bomen in de stad steeds belangrijker. De bomenmonitor geeft een toename aan, maar dat vinden we voor een deel een administratieve waarheid want de kaalslag in het Edisonpark is daar niet in terug te vinden.
Tot slot voorzitter, al dat extra geld naar veiligheid, naar extra boa's. Waarom? Wordt er wel geluisterd naar ze? Ze wijzen in juni 2022 al op een zwakke plek in de Nelson Mandelabrug, zo zien we...

De **voorzitter**: Mag ik u verzoeken af te ronden, mijnheer Van Steenis?

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja. Zo zien wij in het coalitieakkoord, waar een paar maanden later enorme commotie ontstaat en de brug plotseling en onverwacht gedeeltelijk ontmanteld moet worden. Landelijk nieuws. Zoetermeer is de plek, maar niet op de manier zoals je graag in het nieuws wilt komen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn. Ik ga over naar de fractie van FVD. Mijnheer Van den Boomgaard.

12. FVD

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, vandaag bespreken we de jaarstukken van 2024 en aan alle ambtenaren die daaraan bijgedragen hebben: dank. Een dik pak papier vol ambtelijk jargon met veel cijfers, veel goede bedoelingen, maar weer weinig zelfreflectie. Opnieuw zien we een gemeente die te veel geld uitgeeft aan de verkeerde dingen en te weinig luistert naar de mensen die het echte Zoetermeer vormen, onze hardwerkende inwoners.
Laten we beginnen met de financiën. We zien hier een gemeentebestuur dat zijn huishoudboekje niet op orde heeft. Honderden pagina's vol projectsubsidies, externe adviezen en ambities waar niemand in de straat om gevraagd heeft. Waarom blijven we miljoenen pompen in abstracte beleidsvisies en experimenten terwijl onze stoepen kapot zijn, de speeltuinen verslonzen en onze ondernemers kreunen onder de gemeentelijke lasten? Dit met een fictief positief saldo van € 6,8 miljoen, maar met inzet van € 20 miljoen uit onze reserves. Let wel, zonder deze reserves is er een negatief saldo van € 13,8 miljoen. Onverantwoord.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het is nu al de tweede keer dat ik vanavond die desinformatie hoor. Het is niet zo dat het saldo positief is omdat we het veel reserves hebben ingezet. We hebben onze reserves gebruikt om te investeren. Dat er miljoenen overblijven, is omdat we onderbesteding

hebben. Dat zijn twee verschillende verhalen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Daar wil ik graag op reageren. Als jij miljoenen en miljoenen op de bank hebt, ook als persoon, heb je inkomsten want je hebt rente. Dus als je die reserves kwijtraakt en je zou de volgende keer moeten lenen, bij wijze van spreken, betaal je rente. Dan tikt het twee keer zo hard aan. Dus je moet heel zuinig zijn op de reserves en de besteding daarvan.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): We zouden wel beklagenswaardig zijn als we moesten leven van de rentes op onze reserves. We hebben de reserves gespaard om te investeren. Ik ben blij als we dat doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik ben blij dat u blij bent en ik voorzie, zeker in combinatie met de afgrond die nog niet afgewend is, een heel zwarte toekomst. Ik ga er liever zuinig mee om.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Onverantwoord, zei ik dus.
Voorzitter, de mensen willen geen autoluwe straten of wijken of nog een klimaatpraatgroep. Ze willen veiligheid, bereikbaarheid, kwalitatief groen en een gemeente die gewoon doet wat ze moet doen. Zorgen dat het werkt, punt.
Op het gebied van veiligheid blijven de cijfers zorgwekkend. Overlast, jeugdbendes en ondermijnende criminaliteit groeien. Maar het college blijft in de stukken vooral praten over inclusieve aanpakken en dialoog. Wanneer trekt u hier nu eens een streep? Wanneer kiezen we voor harde maatregelen tegen wie onze stad ondermijnt? Wanneer gaan we eindelijk prioriteit geven aan onze eigen inwoners, aan onze normen en waarden?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van mijnheer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik vraag me ineens af of mijnheer Van den Boomgaard en ik hetzelfde stuk hebben gelezen want volgens mij staat er toch heel duidelijk in dat het college juist aan de slag is gegaan met jeugdbendes en dat die aangepakt zijn en dat die er nauwelijks meer zijn. Heeft u dat niet ook gelezen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Ik geef ook aan wat mij tegen de borst stuit als we het hebben over die aanpak. Die heb ik net ook benoemd. Dus dan gaan we het hebben over inclusieve aanpak en de dialoog aangaan. Nee, gewoon hard aanpakken. Dit willen we niet. Harde maatregelen, daar staan wij voor.

De **voorzitter**: De heer Markes met een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Even doorgaand op de opmerking van mijn collega van de PvdA. Het klopt volgens mij niet wat de heer Van den Boomgaard zegt. We zijn met die jongeren gaan werken via allerlei soorten trajecten en persoonlijke aanpakken. We zijn gaan kijken naar hun dagbesteding. We zijn gaan kijken of we ze naar school kunnen brengen of kunnen laten werken en we zien juist dat daardoor die jeugdproblematiek in Zoetermeer is afgenomen. Dus wat is uw kritiek op die aanpak? Als het toch blijkt te werken?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Dat het efficiënter kan.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Zou mijnheer Van den Boomgaard mij kunnen verblijden met het antwoord op de vraag hoe het dan precies efficiënter zou moeten gaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Dat heb ik net al aangegeven. Gewoon hardere maatregelen nemen tegen dat soort bendes en niet pappen en nat houden, de dialoog aangaan van 'hoe kunnen we je helpen naar een school?' Gewoon, ben je in overtreding, dan pakken we dat gewoon keihard aan.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Mohammadian en dan naar mijnheer Nikerk.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, we zijn de dialoog aangegaan met die groep jongeren. Die groep jongeren gaat nu naar school en heeft werk gevonden. Maar ik hoor de heer Van den Boomgaard zeggen 'we moesten ze keihard aanpakken'. Ja, dat is wel een heel goede aanpak want dan gaan die jongeren naar de gevangenis of krijgen ze een strafblad. Dat is wel een lekkere logica, zou ik zeggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, nog een reactie?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik wil daar toch even kort op reageren. Hoeveel komen er dan voor iedereen die dan uit de criminaliteit komt weer in de plaats terug in de criminaliteit? Dat blijft altijd een investering die je wilt doen, ja of nee. Hoe doe je die het beste en efficiëntst?

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk nog? Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter, er komen altijd minder mensen in de criminaliteit terug dan dat er überhaupt ingegaan zijn. Dat is één. En ten tweede, wat is nu uw voorstel? Volgens mij zegt u 'zet nu een hek om Zoetermeer en op het moment dat mensen zich niet gedragen, zetten we ze uit Zoetermeer', of zo. Is dat wat u bedoelt?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, ik laat me geen woorden in de mond leggen die ik niet heb gezegd. Ik heb dat ook niet gezegd, namelijk. Ik zeg gewoon dat je het recht moet laten zegevieren en dat je hard moet aanpakken in plaats van de dialoog aangaan. Inclusieve aanpakken, dat is niets-zeggend.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Wanneer gaan we eindelijk prioriteit geven aan onze eigen inwoners en aan onze normen en waarden? We zien dat er miljoenen gaan naar integratieprojecten, terwijl onze ouderen in verouderde verzorgingshuizen zitten en nauwelijks rondkomen. Waarom moeten mensen die hier hun hele leven hebben gewerkt, onderaan die prioriteitenlijst bungelen? Voorzitter, we pleiten voor een koerswijziging, minder woonbeleid, minder geld naar hobbyprojecten en meer focus op wat onze inwoners echt belangrijk vinden: veiligheid op straat, lage lasten, goed onderhoud van de wijk, een echte participatieve democratie en een gemeente die zuinig is met belastinggeld. We staan voor een nuchter Zoetermeer, een stad waar we trots zijn op onze cultuur, waar we onze identiteit durven te verdedigen en waar bestuurders niet werken voor een ivoren toren, maar voor de gewone man en vrouw in Rokkeveen, Meerzicht, Seghwaert of welke Zoetermeerse wijk dan ook.
Voorzitter, ik rond bijna af, maar voordat ik dat doe, wil ik toch nog even de jeugdzorg benoemen. De voorgenomen besparing van € 7 miljoen in 2024 is niet gehaald. Sterker nog, van 2022 naar 2024 zijn de jeugdzorgkosten van respectievelijk € 50 miljoen naar € 71 miljoen gestegen. Dat is voorzichtig te noemen omdat de wethouder zelf tijdens het debat over de Regionale Inkoopstrategie Jeugdzorg Haaglanden het zelfs over € 100 miljoen had. Dat is 2,5 keer de totale inkomsten die Zoetermeer heeft uit de ozb. De voorgenomen doelstelling is dus op zijn zachtst gezegd niet gehaald, integendeel. Een dossier dat onze fractie kopzorgen geeft en waarop wij de wethouder op de voet zullen volgen.
Tot slot voorzitter, laten we eerlijk zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, voor u verdergaat, een interruptie van mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter dank u wel. Wat zijn de plannen van de FVD om de alsmaar stijgende jeugdzorgkosten tegen te gaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dat vind ik een heel leuke vraag want als ik de VVD net goed hoorde, hebben we het nu over 2024. Aan 2024 kan ik op dit moment natuurlijk niets doen. Daar heb ik het nu over; wat zijn de resultaten geweest? Maar goed, wat ons betreft, dat hebben ook al met de wethouder besproken in eerdere debatten hierover, supporten en steunen we de wethouder in de acties die ze nu uit heeft gezet. Maar over 2024 zijn we gewoon niet tevreden. We zullen op de voet blijven volgen of dat effect heeft. Heeft het geen effect, dan zullen wij met de nodige moties of amendementen komen.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik snap het even niet. Mijnheer Van den Boomgaard heeft het over de acties die de wethouder nu, of al in 2024 heeft uitgezet, maar die acties lopen toch al veel langer? Dus over welke acties heeft mijnheer Van den Boomgaard het precies?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Om grip op de zaak te krijgen, hebben we dus een aantal acties. Daar hebben we een debat over gehad in dit jaar nog trouwens, dus 2025. Daarop zullen wij de wethouder volgen. Dat is ook exact wat ik in eerdere debatten heb aangegeven. Als u dat gemist heeft, zal ik de links naar u doorsturen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Tot slot, laten we eerlijk zijn. De jaarstukken tonen pijnlijk aan dat de balans zoek is. Wij zullen ons blijven inzetten voor een veilige, betaalbare en herkenbare stad. Zoetermeer is van ons allemaal en daar gaan we zuinig op zijn. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie twee interrupties. Ik ga eerst naar de heer Meijroos en dan naar mijnheer Nikerk.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Het is duidelijk dat de heer Van den Boomgaard weer terug is. Hij weet de nodige reacties uit te lokken. Welkom terug in ons midden. Daarnaast hoor ik u zeggen 'geen greep doen in de reserves die we hebben'. Dus u neemt eigenlijk al een beetje een voorschot op een lastenverzwaring voor de inwoners, begrijp ik.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Integendeel. Wij zullen bij de perspectiefnota met een enorm voorstel komen om juist de lasten te verlichten en om de juiste keuzes te maken in ons beleid.

De **voorzitter**: De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): We kijken met spanning uit naar uw zicht op de financiën.

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, mijnheer Van den Boomgaard verweet het college net te weinig aan zelfreflectie te doen. Nu presenteert mijnheer Van den Boomgaard zich de afgelopen weken zo ongeveer als de groene goeroe. Als ik nu luister naar het verhaal van FVD hoor ik daar maar één keer 'groen'. Heeft u daar geen aanmerkingen op?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik heb over 2024 inderdaad één keer het groen benadrukt in het kader van onze algehele visie daarop. Ik ben hartstikke content dat zelfs iemand van de PvdA erkent dat wij een enorm groene goeroe-partij zijn. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Als ik dan kijk naar de afgelopen jaren, heeft u de afgelopen jaren bij elkaar 77 moties en amendementen ingediend. Het aantal moties dat over groen gaat, is nul. Hoe verklaart u dat dan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Doordat de moties die wij indienen, voorzitter, via u aan de heer Nikerk, juist ter bescherming van het groen zijn. Dat zien we vaak in de bijdrage waarin ik die moties indien. Zoals ik ook bijvoorbeeld deze avond een stemverklaring heb afgegeven, zullen wij dat groene altijd blijven steunen. In dit geval ging het om een burgerinitiatief. Maar we hebben ook altijd, bijvoorbeeld bij woningbouw, heel erg kritisch gekeken, zoals twee weken geleden bijvoorbeeld bij het Vernèdepark, dat het nooit ten koste gaat van groen. Als u dat niet meekrijgt, kan ik daar weinig aan doen. Maar ik hoop en ik ga ervan uit dat dat wel zo is want anders had u ons nooit een groene goeroe-partij genoemd.

De **voorzitter**: Heel kort nog mijnheer Nikerk, dan wil ik afronden. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Dan doe ik het aanbod aan mijnheer Van den Boomgaard om in het vervolg partijen wat eerder mee te nemen in zijn groene ideeën die hij kennelijk heeft. We kijken ernaar uit.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard nog een reactie?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter. Hier wil ik toch wel een beetje op reageren. De heer Nikerk had het over zijn huwelijk en daar gaat het dus mis want het huwelijk is met GroenLinks dat het hele groene is kwijtgeraakt. Dus ik wens mijnheer Nikerk erg veel sterkte in dat huwelijk. Voor ons is groen ook echt kwalitatief groen waar mensen wat aan hebben. Het is niet een veld vol met zonnepanelen die lood gaan lekken, of een veld vol met windmolens waar iedereen last van heeft en dat de woningprijzen doet dalen waar onze inwoners last van hebben. Dus als ik het over echt groen heb, dan heb ik het over echt groen waar mensen wat aan hebben. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de LHN. Mevrouw Siegelaer.

13. LHN

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Als eerste maakt de LHN een compliment aan de ambtenaren, de schrijvers van dit boekwerk, de stille helden van het bestuurlijk boekjaar, en aan het college voor het lef dat soms nodig is om de cijfers op papier te krijgen.
Voorzitter, de jaarrekening sluit. Dat gebeurt mede door een aanzienlijke inzet van incidentele middelen en reserves. Sowieso is er € 122 miljoen overgeheveld naar vrij inzetbare middelen en werd eerder al € 20 miljoen uit de reserves gehaald om het resultaat sluitend te maken. De gemeente beschikt over voldoende buffers om tegenvallers op te kunnen vangen. Dat moeten we ook zeker niet schuwen als het nodig is.
Er is binnen diverse programma's sprake van onderbesteding. Vooral op het gebied van personeel. Dit heeft indirecte impact op beleidsdoelen en dienstverlening. De externe inhuur blijft fors en is met 19% van de loonsom erg hoog. Dit wijst op structurele knelpunten in personele capaciteit. Het is bovendien niet altijd duidelijk of deze inzet leidt tot duurzame kennisborging binnen de organisatie.
Tegelijkertijd blijft het ziekteverzuim stijgen. Wat is de oorzaak en hoe wordt een structurele verbetering ingezet? Graag uw reactie.
Voorzitter, tot zover ons algemene beeld en dan nu over op specifieke onderdelen. Veiligheid.
De LHN spreekt waardering uit over de aanpak van het rivaliserende jeugdnetwerk en de nieuwe jeugdgroepen die overlast veroorzaken in de wijken. In het bijzonder voor de snelheid van handelen door de burgemeester, de inzet van camera's en het zoeken van de verbinding met de jongeren zelf om overlast

te beperken. Toch blijft LHN voorstander van preventief fouilleren want het feit dat 27 personen, waarvan acht minderjarig, met een wapen in de openbare ruimte zijn aangetroffen, is voor ons verontrustend. Dit geeft aan dat wapenbezit genormaliseerd dreigt te worden. Wanneer wapenbezit stijgt, zal deze groep zich in toenemende mate verdedigen op straat. Als we dit niet erkennen en benoemen, wordt het probleem nooit bij de wortel aangepakt. Het aanpakken van overtreders en de inzet van boa's met extra bevoegdheden blijft voor de LHN een speerpunt.
Onderwijs. De leerplicht loopt nog altijd achter en budgetten worden niet volledig benut. Dat is voor LHN niet te rijmen. Hoe kan er duurzaam worden ingezet op preventie als de basis niet op orde is, college? Er wordt fors ingezet op voor- en vroegschoolse educatie maar de leerwinst neemt af. Is dit het gevolg van de instroom van anderstalige kinderen? Of nemen de ontwikkelingsachterstanden in onze stad daadwerkelijk toe? Graag een toelichting.
Complimenten aan de afdeling WMO. De wachttijden zijn onder controle en dat is goed nieuws. Toch blijft de instroom structureel hoog en vraagt dit om een toekomstbestendige aanpak. Wat heeft het college nodig om de continuïteit te borgen, inhuur te beperken en inwoners ook in de toekomst tijdig te helpen?
De woningbouw. Het college werkt planmatig en doelgericht aan de woningbouwopgave. Dat is nodig, maar ook een flinke uitdaging. De afschrijving van € 5 miljoen raakt ons hard. Zeker in deze financieel onzekere tijd. De stad wil van het karkas af en verlangt naar een Entree waar we trots op kunnen zijn. We zijn dan ook verheugd dat we gehoord hebben dat de eerste paal van Terra Nova wordt geslagen. Ten aanzien van de Nelson Mandelabrug. Hoe kan het dat er middelen zijn vrijgevallen terwijl de brug nog op de grond ligt? Dat kunnen we toch niet uitleggen aan onze inwoners?
De economie. Het is positief dat het aantal bedrijven en banen in Zoetermeer groeit en dat is ook nodig want onze stad voorziet in minder banen dan het landelijk gemiddelde. Het valt de LHN op dat het lastig is of lijkt om ondernemers en dus werkgelegenheid aan de stad te binden. We dagen het college uit om hiertoe over de stadsgrenzen heen te kijken en te onderzoeken waar de verschillen zitten.
Tot slot voorzitter, complimenten voor de dienstverlening. Op veel onderdelen worden mooie cijfers gehaald. Voor 2025 hopen we dat die lijn wordt doorgetrokken en specifiek zichtbaar wordt bij de afhandeling van de klachten.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Siegelaer. Voor u wegloopt, zie ik een interruptie van de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank. Even terug naar het gedeelte over preventief fouilleren. Kan mevrouw Siegelaer voor mij één onderzoek noemen dat bewijst dat preventief fouilleren werkt?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer .

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Het gaat hier niet om een onderzoek. Het gaat erom dat we onze minderjarigen willen beschermen en dat we daarmee willen aangeven dat we, als het nodig is, goed kunnen optreden zodat er een punt wordt gemaakt en dit zich niet doorzet.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, heel fijn dat we onze minderjarigen willen beschermen. Dat wil ik ook, dat wil Zoetermeer Vooruit ook. Alleen heb ik ook een heleboel onderzoeken voor me die juist het tegenovergestelde laten zien en aantonen dat preventief fouilleren allemaal negatieve bijwerkingen heeft.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Wij denken dat preventief fouilleren een middel is om te zorgen dat we een signaal geven aan onze inwoners, aan onze jongeren, dat we niet op deze manier met wapens over straat gaan. Als u daar betere ideeën voor heeft, dan horen we dat graag.

De **voorzitter**: Nog heel kort, de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): De wetenschap zegt iets anders, dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer nog een reactie? Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, even aan de heer Mohammadian. Er is laatst in Rotterdam-Zuid preventief gefouilleerd. Er zijn 37 messen bij kinderen weggehaald. Hoe kunt u zeggen dat preventief fouilleren, op moment dat het echt moet, niet helpt? Ik snap het niet. 37 messen uit handen van kinderen!

De **voorzitter**: Dat was een vraag aan de heer Mohammadian. Gaat uw gang, daar mag u op reageren.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, 37 messen zijn er een heleboel. Dat was wel in Rotterdam-Zuid en het was wel preventief fouilleren, maar het was bij een veiligheidsrisicogebied. Het was niet zo dat ze maar in de hele stad preventief konden fouilleren. Er zijn onderzoeken geweest waaronder door de Rekenkamer van Amsterdam en de Universiteit van Leiden in 2015. Er zijn heel veel onderzoeken die het tegenovergestelde bewijzen. Als je een veiligheidsrisicogebied hebt, dan werkt het zeker wel, maar niet zomaar in de hele stad.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Aptroot?

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, ik heb de LHN nergens horen zeggen dat we in de hele stad iedereen gaan fouilleren. U maakt een karikatuur van iets dat gewoon bewezen goed heeft gewerkt. Nogmaals, als je er tegen bent om 37 messen uit handen van kinderen te halen, is er iets mis.

De **voorzitter**: Dan mag u nog reageren en dan gaan we deze discussie afronden want het was de termijn van de mevrouw Siegelaer.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dit roept natuurlijk wel een reactie op. Ik ben er absoluut niet voor om 37 messen bij kinderen te laten. Dat is een beeld dat de VVD al te graag schetst van andere partijen. Wij zijn ook voor veiligheid, maar voorzitter, wij vinden wel dat dat goed moet gebeuren en dat het professioneel en subsideel moet gebeuren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, heeft u daar nog een reactie op? Uiteraard mag dat, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter, daar ik toch nog wat tijd over heb, wil ik daar graag op reageren want ik denk dat dit precies is waar het over gaat. Het hoeft niet in de hele stad. Het hoeft niet altijd, maar het moet een middel zijn dat we kunnen inzetten. Tot nu toe zetten we dat niet zo vaak in, of helemaal niet. Daardoor dringen we ook niets terug. Laat het duidelijk zijn, als een signaal.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan rond ik hiermee de eerste termijn van de gemeenteraad af en dat betekent dat wij uiteraard bij de eerste termijn van het college gekomen zijn. Maar het college gaat zich daar natuurlijk ook op voorbereiden. Dus wij gaan de vergadering schorsen en dat doen we tot 21.45 uur. Een kwartier. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en verzoek iedereen plaats te nemen. Als ik ook links van mij de aandacht mag, dank u wel. We gaan over naar de eerste termijn van het college. Daarvoor geef ik als eerste het woord aan wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Geachte voorzitter, leden van de raad en andere aanwezigen en kijkers thuis. Allereerst dank voor alle mooie woorden vanuit de raad. U kunt zich voorstellen dat het voor een wethouder van Financiën toch altijd een feestje blijft om debatten zoals dit resultatendebat te mogen voeren. In de eerste plaats omdat het samen met het perspectiefdebat en het begrotingsdebat een van de momenten is waarop wij met zijn allen even stilstaan bij het complete beeld van wat we met de gemeente allemaal doen. En in de tweede plaats omdat het ook de momenten zijn om mijn collega's van de financiële afdeling even extra in het zonnetje te kunnen zetten voor al hun harde werken. Dus uw warme woorden geef ik hierbij ook graag aan hen door, voor zover u dat niet zelf al hebt gedaan vanavond of op de tafeltjesavond.
Voorzitter, ik kan uw raad namens dit college ook dit jaar weer mededelen dat wij een positief resultaat hebben geboekt. Ons rekeningresultaat was ongeveer € 6,9 miljoen in de plus. De eerste conclusie die ik daarom met uw raad kan delen is: het college heeft uw uitdaging succesvol voltooid. Voor degenen die nu denken 'over welke uitdaging gaat dit?', memoreer ik graag aan mijn uitspraak van vorig jaar.

Toen is het ons gelukt om het positieve resultaat van € 30 naar € 10 miljoen terug te brengen en gaf ik aan dat wij onverdroten door zouden gaan om dat verder terug te brengen. Dat hebben wij dus klaargespeeld ondanks het feit dat de totale begroting alleen maar gegroeid is. Onze aanpak om praktijkgerichter te begroten is dus succesvol gebleken.
Er is helaas wel een kanttekening bij ons positieve begrotingssaldo, voorzitter. Eentje waar uw raad al vanaf weet omdat u hier expliciet toe heeft besloten, maar wel één die goed is om te benoemen voor luisteraars die niet wekelijks met gemeentepolitiek bezig zijn. Om tot dit positieve saldo te komen, hebben wij namelijk wel wat van onze reserves aan moeten boren, zo ongeveer € 20,5 miljoen. Of, zoals u van mij gewend bent, in buurmantaal: we hebben € 7,00 van ons boodschappengeld overgehouden, maar we hebben daarvoor wel € 20,00 moeten pinnen van de spaarrekening en anders zouden wij € 14,00 te weinig hebben gehad om ons hele boodschappenlijstje te kopen. Het feit dat wij € 13,8 miljoen negatief resultaat zouden hebben zonder onze reserves, is geen fijne conclusie, maar gelukkig, zeg ik erbij, zijn wij wel dermate financieel gezond dat wij dit konden opvangen en daarom in 2024 niet hoefden te bezuinigen, maar in plaats daarvan juist konden blijven investeren in Zoetermeer. Iets waarvoor de reserves ook bedoeld zijn. Voorzitter, ik neem ook graag de uitdaging van mevrouw Brouwer aan om de investeringsagenda als volgende onderhanden te nemen.
Zonder op het perspectiefdebat van over twee weken te willen vooruitlopen, wil ik vanavond al wel gezegd hebben dat het negatieve resultaat niet op deze manier kan blijven worden opgevangen. De leden van uw raad hebben ongetwijfeld al kennisgenomen van de perspectiefnota waarin wel degelijk andere invullingen van het tekort worden voorgesteld dan slechts een greep uit de reserves.
Daarmee beantwoord ik ook alvast de vraag van Zoetermeer Vooruit, want het college probeert al jarenlang de rijksoverheid ervan te overtuigen, samen met andere gemeenten, ons niet in een financieel ravijn te storten. Maar de realiteit is dat wij niet kunnen beloven dat de raad niet gedwongen wordt tot moeilijke keuzes. Maar dat is dus over twee weken.
Vanavond staan we juist stil bij de investeringen die we in onze stad hebben gedaan. Zo is er keihard gewerkt aan de mogelijk prijswinnende gebiedsontwikkeling van de Entree waarover u nog voor de zomer een besluit kunt nemen over de omgevingsplannen. Er is ook gewerkt aan de stappen die zowel de raad, als het college hebben gezet bij de ruimtelijke strategie, waardoor die vlak na de zomer ook door uw raad kan worden behandeld. Vergeet ook niet onze succesvolle proef met open hiring, waarmee de gemeente Zoetermeer zich landelijk op de kaart heeft gezet als een innovatieve en inclusieve werkgever. Op stadsniveau is Zoetermeer sowieso een aantrekkelijke werkgever gebleken. Dat blijkt uit de toename van maar liefst 5% in de hoeveelheid arbeidsplaatsen. Last but not least, of op zijn Nederlands, als laatste, maar niet het minste, was het ook het jaar waarin wij een collega-wethouder hebben uitgezwaaid naar Europa en wethouder Frinking in ons midden hebben verwelkomd. Daarom is mijn belangrijkste gevoel nog steeds blijdschap en trots als ik terugkijk op wat wij bereikt hebben. Er gebeurt te veel moois in Zoetermeer om dat niet te zijn.
Ik zou nog veel meer kunnen benoemen, maar om het gras niet voor de voeten van de andere collegeleden weg te maaien, zal ik mij focussen op de rest van de vragen van de raad.
D66 vroeg bijvoorbeeld naar de leegstand op het Dutch Innovation Park. Dat verbaasde mij enigszins omdat er de afgelopen jaren nu juist een grote groei is geweest qua werkgelegenheid op het park. 2119 arbeidsplaatsen, tegen 1848 nog in het jaar daarvoor, waarvan 920 in de Research & Development, met onder andere de komst van het mooie TNO.
Dan de vraag over de evenementensubsidies en de toegankelijkheid daarvan voor nieuwe evenementen. Ons huidige beleid sluit nieuwe, innovatieve evenementen absoluut niet uit, maar wij zien ook dat er meer subsidie wordt gevraagd dan er beschikbaar is. Die interesse is zeker iets positiefs want het toont enthousiasme voor het organiseren van evenementen in Zoetermeer. Het beleid hieromtrent, zo heb ik al eerder beloofd, wordt dit najaar geëvalueerd zodat we de volgende regeling nog beter kunnen aan laten sluiten op Zoetermeer. Daarbij zeg ik ook nog eens dat het college de oproep van de PvdA om de Zoetermeerse organisatoren te helpen, onderschrijft. We doen al heel veel om ze te helpen, zowel in de planvorming, als bij de aanvraag, maar daar gaan we dus onverdroten mee voort.
De SP vroeg mij...

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Onlangs is Rastaplas Festival hier komen inspreken en naar aanleiding van het inspreken heeft u gezegd dat u met ze in gesprek zou gaan. Hebben die gesprekken inmiddels al plaatsgevonden?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ja.

De **voorzitter**: Dat is een kort maar duidelijk antwoord.

Wethouder **Iedema**: En dat niet alleen, maar we zijn constant in gesprek gebleven. Dus ja, het korte antwoord is ja.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, de SP vroeg mij wat er onderzocht moest worden bij de Entree, zoals staat op het lijstje doorbraaklocaties van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Omdat de gesprekken daarover nog lopen, kunnen we daar niet heel veel over zeggen. We weten wel dat vooral het ministerie nog zaken wil onderzoeken om te kijken wat voor ons de kansen zijn om versnellingen te realiseren. Wij waren dus blij op het lijstje te staan, maar ook daar gaan wij gewoon door met waar wij mee bezig waren.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Voorzitter, kan de wethouder dan aangeven voor wiens rekening die onderzoeken plaatsvinden?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, onderzoek waar de gemeente niets aan heeft, zullen wij in ieder geval niet voor onze rekening willen nemen. We hebben sowieso met het rijk nog wel een appeltje te schillen over wie welke kosten betaalt, dus dat zal ik ze ook dan weer flink duidelijk maken.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Over de Entree gesproken, voorzitter. GroenLinks wees ook op het feit dat de gebiedsontwikkeling Entree niet opschiet. Ik zou liegen als ik zou zeggen dat ik er destijds niet net zoveel als u, of misschien zelfs nog wel meer van baalde dat de vertraging is opgetreden. Maar inmiddels zijn we vele stappen verder en de Entree is ook voor een nationale prijs genomineerd. Houd dat in de gaten. Bij Terra Nova is men vandaag nog bezig geweest met funderingswerkzaamheden, dus ik was blij dat de heer Markes daarnaar vroeg. Desgevraagd ben ik ook bereid om de foto's die daar vandaag gemaakt zijn nog even te laten delen in de Gemeenteraad Formeel app.
Voorzitter, de gebiedsbusinesscase kunt u ook nog voor het zomerreces vaststellen en de papieren stapel boven op mijn bureau die ik nog moet gaan paraferen, maakt dat ik hier sta als een trotse wethouder Entree als ik zie wat wij het afgelopen jaar ook daar hebben bereikt.
Tot slot nog de vraag van de LHN over ons ziekteverzuim. Het ziekteverzuim stijgt in Zoetermeer nog wat meer dan in andere gemeenten omdat wij ook te maken hebben met langdurig verzuim dat helaas niet altijd te beïnvloeden is. Maar we proberen wel samen met onze Arboarts en de andere dingen die wij hebben opgestart om vooral een zo attractief mogelijke werkgever te zijn, dat in te dammen. Ik ben het met u eens. Het mag absoluut omlaag.
Voorzitter, tot slot. Een goede wethouder van Financiën is als een directeur of misschien wel als een commissaris van de dierentuin; hij hoeft niet zelf met zijn handen in het stro, maar hij weet precies wat elk dier kost, wanneer de leeuwen nieuwe hokken nodig hebben en hoe je met beperkte middelen toch een aantrekkelijke Zoo runt. Hij houdt het overzicht, zorgt dat de boeken echt kloppen en zorgt dat het publiek of de raad tevreden blijft. Ik kon mij ook niet aan het idee onttrekken om ook voor u een vergelijking te maken, of misschien nog wel meer voor de Tweede Kamer. Ik kwam op meerkatten, oftewel stokstaartjes. Die lijken eigenlijk precies op onze Tweede Kamer. Ze leven in groepen, hebben een duidelijke hiërarchie, maken veel lawaai, houden elkaar constant in de gaten en zodra er gevaar dreigt, rennen ze alle kanten op. Alleen bij stokstaartjes werkt dat systeem. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema voor uw eerste termijn. Ik ga over naar wethouder Weerwag. Gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter. U ook allemaal ontzettend bedankt voor de reflectie op de jaarrekening. Mevrouw Brouwer citeerde Churchill al eventjes en ik ga mevrouw Brouwer citeren: het betrof hier de jaarrekening 2024.

Er is mij een aantal vragen gesteld. Een aantal daarvan zal ik meenemen in de beantwoording. Een daarvan was van Zó! Zoetermeer 'wanneer gaan we aan de slag op de locatie van de Eleanor Rooseveltlaan?' Zoals we eigenlijk ook al twee keer per jaar doen, nemen we u mee in de voortgangsrapportages van onze projecten. Omdat u nu specifiek naar deze locatie vroeg, kan ik in ieder geval meegeven dat de ontwikkelaar nog in het vooroverleg zit dat bijna is afgerond. Rond de zomer wordt de omgevingsvergunningsaanvraag verwacht. Daarna kan er pas gesloopt en gebouwd worden. De geschatte bouwtijd is op dit moment nog steeds drie jaar.
Voorzitter, de PvdA vroeg mij welke sportaccommodaties we op korte termijn gaan aanpakken. Ik neem aan dat u daarmee niet de terugblik op 2024 bedoelde, maar de vooruitblik. De vooruitblik hebben we ook vastgelegd in de Investeringsagenda Sport, met onder andere een planning. In die planning hebben wij onder andere een entree voor de kleedkamers bij De Veur opgenomen, de was- en kleedruimtes bij de sportzaal van de Groen-blauwlaan, vervanging van de ledverlichting bij de hockey, de dug-outs bij de hockey- en de softbalvereniging. Zo kan ik het lijstje nog wel verder afgaan, maar ik denk dat u zelf ook die planning prima weet te vinden.
Voorzitter, om even te reflecteren samen met de VVD op 2024 op 'wat hebben we nodig om sneller en meer woningen te bouwen?' Daar heeft het college ook in 2024 in december op gereflecteerd door u een memo te sturen. In dat memo hebben wij inderdaad die aanpak aangekondigd voor de aanvullende maatregelen. Dat zit met name in het vergroten van de plancapaciteit. Tegelijkertijd hebben we ook wel gemerkt dat we geconfronteerd werden, in diezelfde periode eind 2024, met netcongestie. Het college baalt er net zo goed als u van dat we door met name een aantal externe invloeden vertraging oplopen. Ondertussen zitten we niet stil. Dus wat hebben we nodig? Denk bijvoorbeeld aan versnellingen zoals bij het 't Seghe Waert dat u vorige week nog voorbij heeft zien komen. Dat is typisch zo'n voorbeeld waarin we parallel plannen. Dat is echt een nieuwe vorm die we graag aanpakken in Zoetermeer. Dat zijn ook echt mooie voorbeelden.
Voorzitter, dat waren tot nu toe mijn vragen, dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mijnheer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik weet niet of ik de vraag op het juiste moment stel, maar liever even te vroeg dan te laat. Ik heb een vraag gesteld over het Van Doornenplantsoen en de scholen en, eventueel, de consequenties voor het ingediende burgerinitiatief. Maar ik zie al dat ik dan bij een andere wethouder moet zijn? Is dat correct?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Excuus voorzitter, dank u wel. Ik ga er even van uit dat dat gaat over de scholen, dan wel over de Entree. U maakte daar een koppeling. U zei 'ik heb een gerucht gehoord dat er scholen gaan verhuizen van het Van Doornenplantsoen naar de Entree'. Zo ving ik de vraag in ieder geval op. Ik heb hem zelf hier niet in de beantwoording, dus ik ga ervan uit, als het over scholen gaat, dat mijn collega-wethouder die vraag beantwoordt. Anders komen we daar als college in de tweede termijn op terug. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Nog even heel erg expliciet en voor de duidelijkheid, het aantal woningen is de afgelopen drie jaar met slechts ruim 1500 toegenomen, zoals ik in mijn betoog ook aangaf. Dus komend jaar moet er nog eens een keer zo'n zelfde aantal bij. We zien ook een heel erg laag aantal vergunningsaanvragen van 126. Is dit nou realistisch? Gaan we dit nu wel of gaan we dit nu niet halen?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter. Als ik dat kon voorspellen, dan stond ik hier, denk ik, misschien niet. Maar wij hebben inderdaad 1500 woningen opgeleverd. We zijn nog niet aan het einde van onze periode. We zien dat we aan het versnellen zijn. We zien een grotere plancapaciteit en we zien wat dat doet met parallel plannen. Tegelijkertijd zien we ook dat we een aantal sleepankers achter ons aan hebben hangen waar we landelijk niet altijd invloed op hebben. Voor wat betreft uw vraag over de omgevingsvergunningen. Een vergunningsaanvraag wil niet altijd zeggen 'één woning'. Daar zitten ook meerdere woningen in. Dus ik ben nog steeds positief en optimistisch, maar dat heeft u mij vaker horen zeggen, maar ik ga daar wel zorgvuldig mee om. Dus ik ben enthousiast. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ja. Ik zie geen andere vragen meer. Dan dank ik wethouder Weerwag... O, toch wel. Mijnheer Aptroot, gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Wat heeft de wethouder van ons of verder nodig om die positiviteit die we horen en alle plannen die er liggen – want we zien dat er heel veel plannen liggen – om te kunnen zetten in snellere bouw? En dan niet zozeer de bouw, maar zo dat het traject naar de bouw toe sneller gaat. Ik zie de plannen, ik zie de capaciteit. We zien het allemaal, maar net zoals mijnheer Van Steenis zei, maakt ook de VVD zich wel zorgen dat het aantal vergunde woningen achterblijft de laatste jaren, terwijl we er wel heel veel aan doen. Wat heeft u nodig om dat nog sneller te kunnen doen?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Het helpt natuurlijk als u, als we een aantal plannen voorleggen, daar positief tegen woningbouw aankijkt. Dan hoef ik volgens mij niet per se u aan te kijken. Maar volgens mij voert u dan ook prima hier het gesprek daarover met uw collega-raadsleden. Ik zat er zelfs net nog bij toen u een collega-raadslid van de SP aansprak over het enthousiasme over woningbouw. Dus volgens mij hebben we een gemene deler, mijnheer Aptroot, en dat is dat we graag meer woningen willen bouwen.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja wethouder, die analyse deel ik. Er is hier echter in de afgelopen vijf jaar, in ieder geval sinds ik raadslid ben, nooit een bouwplan tegengehouden. Toch blijft het aantal vergunde woningen achter. Wat heeft u nodig, zoals ambtelijke capaciteit of iets anders? Wat heeft u nodig om die voorraad die ik zie, om te zetten in plannen en in sneller bouwen?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel. Volgens mij... Dan neem ik u toch nog maar even mee naar het feit dat we het nu hebben over 2024 en dat we eigenlijk nu al stappen hebben gezet richting het memo, waar ik u naar verwijs, van december 2024, over het vergroten van die plancapaciteit, parallel werken en een aantal andere acties die we hebben ingezet om het te versnellen. Ik denk dat als we elkaar daarin kunnen vinden de komende tijd, we zeker stappen kunnen maken.

De **voorzitter**: Heel kort nog mijnheer Aptroot, dan ga ik naar mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dus ik begrijp dat alles nu op orde is en dat we die versnelling de komende maanden/jaren gaan zien? Dat begrijp ik hieruit. U heeft niets meer nodig verder?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Nou, niets meer nodig? Dat wil ik niet zeggen, maar we hebben natuurlijk wel een aantal externe invloeden. Ik heb het nu over de zaken waar we zelf invloed op hebben. Dus inderdaad de ambtelijke capaciteit. Natuurlijk is het soms lastig om projectleiders te vinden op projecten. Natuurlijk hebben we een aantal uitdagingen, maar denk ook aan de Wet DBA. Dat is soms ook een uitdaging voor onze projecten. Maar u kunt zich bijvoorbeeld ook voorstellen dat we ook bijvoorbeeld bij de provincie of het rijk soms tegen een aantal hobbels aanlopen. Dat neemt niet weg dat ik enthousiast blijf en dat ik nog steeds heel veel kansen zie voor Zoetermeer. Ik zal er alles aan doen om daar te kunnen versnellen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat hij superenthousiast is. Ik vraag me ook wel af hoe realistisch dat is, gezien zijn eigen beantwoording over de netcongestie, de stikstofmaatregelen, et cetera, waar de wethouder totaal geen invloed op heeft, maar die juist een enorm effect hebben op de doelstelling die dit college zichzelf op de nek heeft gehaald. Dus hoe ziet u dat dan? Hoe beweegt u daartegen? Ageert u tegen het landelijke stikstofbeleid? Wat doet u aangaande die netcongestie? Heeft u daar ergens afspraken over?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Zoals u weet, is er vorige week een besluit genomen in de Staten over het stikstofbeleid. Volgens mij gaan we op de voet volgen hoe dat verder uitwerkt. Dat geldt net zo goed voor de landelijke aanpak op het gebied van netcongestie. Het college is daar op dit moment ook mee bezig, ook met een actieplan.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dan maken we ons nu toch wel zorgen. We begonnen deze avond hartstikke leuk met de opmerking dat iemand 2,5 jaar weg was en ze hadden net één kopje koffie gedronken. Als dat de realiteit is in de politiek, en daar hebben we dus wel mee te maken, zie ik die 1500 woningen ook niet in één jaar of minder zelfs, gereed. Hoe reflecteert u daar zelf op?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Wat is daar dan precies uw vraag over?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik zal het verder toelichten. U hangt het nu op aan landelijk beleid 'ja, we wachten landelijk beleid af en wat de Staten doen et cetera'. Dat weten we, dat is politiek. Wij hebben net een ambtsgenoot gehoord die duidelijk aangaf dat er na 2,5 jaar alleen maar een kopje koffie was gedronken. Natuurlijk zit daar een stukje humor in, maar er zit ook een kern van waarheid in. Dus met het optimisme dat ik bij de wethouder zie, die dus afhankelijk is van de Staten en van de landelijke politiek, vraag ik: hoe kunt u zo optimistisch zijn en wat is uw realistische verwachting?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Mijn optimisme haal ik vooral uit onze eigen plancapaciteit. Die zien we groeien. Die komt voort uit onze partners uit de PMZ. Die komt voort uit onze partners van de woningcorporaties en daarin zien wij absoluut groei.

De **voorzitter**: Oké, ik stel voor... Nu krijgen we een beetje een herhaling van zetten volgens mij, dus ik stel voor dat we dit afronden. Ik dank wethouder Weerwag voor zijn beantwoording en ik ga over naar de volgende, wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Ik heb wat vragen gekregen en ik wil meteen even met de vragen beginnen.
Ik heb in ieder geval van de PDvZ complimenten gehoord, bedankt voor de complimenten, en een kritische constatering over de Europese aanbestedingen. Het klopt inderdaad dat er nog acht posten onrechtmatig waren in 2024, waarvan er zeven voortkomen uit 2023 en doorlopen in 2024. Het proces van de verplichtingsadministratie is aangescherpt en van handmatig naar geautomatiseerd gegaan. De inkoop zit er bovenop en zij hebben het er ook met een expertanalyse en de accountant over om de processen te verbeteren.
Dan had ik D66.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, ik zie een interruptie van de heer Buisman, gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Voorzitter, vooropgesteld dat administratieve organisatie en managementinformatie, beheersomgeving, geen sexy onderwerp is. Ik zie iedereen al geeuwen. Maar het gaat mij om het volgende. De strekking van mijn betoog in eerste termijn behelsde de vraag: hoe kun je complexe projecten en processen beheersen – en gebleken is dat het in het verleden, de afgelopen jaren diverse keren verkeerd is gegaan, met de kosten van de jeugdhulp, met het zwembad, de sporthal en dergelijke – als gebleken is dat je daartoe geen kans toe ziet bij een simpel, overzichtelijk proces als inkopen? Het is dan 2023/2024, maar het is gewoon weer een keer gebeurd. Als ik het daar voor het zeggen had en als het mij zou overkomen – ik ben geen wethouder of geen directeur van de ambtenaren – zou het mij zeker geen twee keer overkomen. Misschien wel twee keer, maar dan voor een eerste en een laatste keer. Dus wat vindt u daarvan?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u voorzitter. We zijn bezig met de verbeteringsprocessen. Dat is in het verleden inderdaad meerdere keren niet goed gegaan. Zoals ik al zei, die acht posten die er zijn, daarvan zijn er zeven uit 2023 overgegaan. Ik ben het met u eens, die processen is een ingewikkeld traject en dat moet absoluut beter. Daar wordt ook op dit moment keihard aan gewerkt.

De **voorzitter**: De heer Buisman nog, gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Ik vroeg in mijn eerste termijn of het college bereid was de managementinformatie onder de loep te nemen. Als je gaat kijken naar de managementinformatie die nu beschikbaar is en je kijkt of die tijdig is en of die juist is, kun je een aardige indruk krijgen of de processen die erachter liggen, beheerst worden. Of je daar een risicoanalyse op hebt uitgevoerd dat je niet alleen hebt nagedacht, maar ook 'voorgedacht', zodanig dat je ook maatregelen neemt dat al die tegenvallers die we in het verleden hebben gezien, voorkomen kunnen worden. Daar gaat het om, het gaat niet eens zozeer om die aanbestedingsdingetjes. Dat is alleen om aan te tonen 'als je die niet eens kunt beheersen, hoe moet het dan met complexe processen of projecten of procedures gaan?'

De **voorzitter**: Dank u wel, de interrupties graag iets korter, als het kan, mijnheer Buisman. Wethouder Blansjaar, gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. U zegt het al, ingewikkelde processen zijn niet altijd even goed te beheersen, zeker als het heel complexe processen zijn. Dan zullen er altijd wel kansen op foutjes in zitten. Het wordt al aangescherpt. Uw boodschap is heel duidelijk en die nemen we absoluut mee.

De **voorzitter**: Nog heel kort, mijnheer Buisman.

De heer **Buisman** (PDvZ): Mijn vraag is wat er meegenomen wordt uit mijn boodschap. Ik heb gevraagd om de managementinformatie onder de loep te nemen. We hebben een dergelijk verzoek ook als suggestie gedaan voor het onderzoek van de Rekenkamer, wellicht dat er van die zijde een onderzoek gedaan kan worden. Maar als het uit de boezem van het college zou kunnen komen, zouden we dat prettig vinden.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Ik hoor daar voor de rest geen vraag meer in, voorzitter, maar we nemen het absoluut mee in het proces.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel. D66 had een vraag over de bibliotheek, We hebben regelmatig gesprekken met de bibliotheek over hoe het gaat met het uitlenen. We houden de vinger aan de pols bij het hele proces waarmee de bibliotheek bezig is. Daarbij zijn we ook bezig met de gratis biebpas voor mensen van 18 tot 24 jaar die naar aanleiding van de motie is neergezet. Daarnaast doen we ook nog een beetje wat voor ledenwerving. In het meerjarenbeleidsplan van de bibliotheek zit juist de voortgang en de vraag 'hoe kunnen we daar in de toekomst mee omgaan?' De bibliotheek doet meer dan boeken uitlenen, het proces is vele malen groter dan alleen boeken uitlenen.
Dan nog de vraag over het afval.

De **voorzitter**: Voor u verdergaat, zie ik dat mevrouw Bakkers nog een interruptie heeft. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank voorzitter en dank voor de beantwoording. Ik snap het meerjarenbeleidsplan et cetera en dat de bibliotheek veel meer doet. Helemaal terecht. Maar de woorden 'vinger aan de pols houden', stralen wat mij betreft wat minder ambitie uit. Maar ik zie u al nee schudden dus dat geeft u de gelegenheid om dat even nader te duiden.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u voorzitter. We hebben regelmatig contact met de bibliotheek. De

bibliotheek is natuurlijk best een ingewikkeld proces, het is niet alleen boeken uitlenen. Ze zijn juist bezig met verbeteren. Straks komt het stukje van Fat Phill's erbij, waardoor ze weer wat zichtbaarder worden. Het is natuurlijk erg complex in dit gebouw. We zijn aan het kijken naar 'wat kunnen we in de wijk doen?' Er worden echt heel veel dingen gedaan voor de bibliotheek, daar zijn we echt druk mee bezig.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u verder met uw betoog.

Wethouder **Blansjaar**: Dan was er nog een vraag over het afval. Wat is de oorzaak van de toename van de meldingen? Dat is heel lastig te vertellen. We denken zelf dat het komt doordat de bekendheid van de app beter is. We denken dat dat een van de oorzaken is waardoor er meer meldingen binnenkomen. Ook het afval dumpen heeft bij ons een zeer hoge prioriteit en we zijn ook bezig met de nieuwe planning en ik nodig u van harte uit om op de 24e te komen luisteren naar waar we allemaal mee bezig zijn en wat er beter gaat en waar we vertraging oplopen.
De PvdA had een vraag over het mediabeleid. In het tweede kwartaal komt er een memo naar de raad. In het memo wordt u geïnformeerd over de verdaging van het conceptmediabeleid. De subsidieregeling moet nog afgekaderd worden, er moeten nog kaders neergezet worden voor de budgetten van twee keer € 30.000,00.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar. Ik zie dat dat een reactie oproept bij mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter, dat zal best snel zijn want we zitten nu in het tweede kwartaal, maar van de zendgemachtigden hebben wij begrepen dat ze nog geen aanvraag kunnen doen en zij komen met de planning in de knoei. Maar als ik u goed begrijp, kunnen ze voorlopig überhaupt nog geen aanvraag doen. Klopt dat?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u voorzitter. Nee, dat klopt niet. Er komt binnenkort een memo. We zijn er heel druk mee bezig. We hebben wat personele wisselingen gehad en daardoor heeft het enige vertraging opgelopen. Dat is puur de oorzaak, meer niet.
Dan de VVD. Die had het over het burgerberaad en het afvalbeleid en dat het allemaal lang op zich laat wachten. Dat klopt. De adviezen van het burgerberaad zijn, zoals u heeft kunnen lezen in het persbericht, gedeeltelijk achterhaald. We worden door de VNG en het Verpact, omdat ze een nieuwe overeenkomst hebben, gedwongen om sommige dingen bij te stellen en ik nodig u ook van harte uit om de 24e te komen zodat we uitgebreid kunnen uitleggen hoe het daarmee zit.
GroenLinks had ook nog iets over het restafval. Ik moet u één ding zeggen, in het nieuwe beleid gaan we niet meer over restafval praten, maar over het feit dat de standaard zal worden dat we kijken wat er gerecycled kan worden. Dus we kunnen heel veel restafval produceren, als het maar gerecycled kan worden.
Tot zover voorzitter. Ik denk dat ik alle vragen gehad heb.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Blansjaar. Mijnheer Aptroot wil interrumperen, gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, hij moest even landen. Alle adviezen van het burgerberaad hingen aan elkaar vast. Ik ben heel benieuwd vanaf wanneer wij wisten dat de VNG bezig is met ander afvalbeleid dat daar überhaupt mee te maken heeft. Is dat hele burgerberaad nu eigenlijk zonde geweest?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u voorzitter. Ik begrijp dat u het persbericht niet gelezen heeft. Als u het gelezen had, had u gezien dat vijf voorstellen niet uitgevoerd kunnen worden zoals is voorgesteld door het burgerberaad. We zijn er heel druk mee bezig. Morgen vindt de stemming plaats bij de VNG en weten we of het aangenomen wordt ja of nee. Dan weten we nog niet de gevolgen daarvan, maar ik wil nu niet te diep erop ingaan want ik ga volgende week heel uitgebreid aan u vertellen hoe het precies zit.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot nog kort. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, ik heb het persbericht wel gelezen. Ik heb ook een interview gezien waarin u zegt 'kom maar een elektrische bakfiets huren en we gaan wel even afval brengen', en

een ondergrondse container kan niet. Dus het persbericht is gelezen maar dat zaait meer onduidelijkheid dan dat het onze inwoners duidelijkheid geeft. Ik heb nog steeds een vraag. We kunnen de helft niet uitvoeren maar dat beleid hangt met alles aan elkaar vast. Want als we niet meer kunnen inzamelen op de manier zoals nu, moeten we waarschijnlijk naar nascheiding gaan. Dat betekent dat we de ondergrondse bakken anders moeten doen en dat betekent dat we alles anders in moeten richten. Mijn vraag, nogmaals: sinds wanneer weten we dat de VNG hiermee bezig is? En is dan het hele burgerberaad voor niets geweest?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u voorzitter. We blijven van mening verschillen. Ik heb net gezegd dat er vijf dingen zijn die niet uitvoerbaar zijn, van het burgerberaad. De rest is gewoon uitvoerbaar. De hele communicatie is uitvoerbaar en we zijn inderdaad bezig te kijken wat we daarbij allemaal extra kunnen doen. We weten eigenlijk nog steeds niet wat de VNG precies voor ogen heeft. We weten dat het anders zal worden maar we weten geen prijzen, we weten nog helemaal niets. We kunnen niet verder want we weten alleen dat de ondergrondse containers voor PBD niet meer mogen. Dat betekent dat je of een bak, of een zak aan de paal krijgt. Dat is wat we weten. We weten helemaal niets. We weten ook niet het tijdstip wanneer we dat moeten implementeren; krijgen we twee jaar de tijd, krijgen we vijf jaar de tijd? We weten het allemaal nog niet. Ik wou dat ik het wist. Ik zou ook graag weten wat de vergoeding was, dat weten we ook nog niet.
Dus er zijn heel veel dingen die we niet weten die we nog steeds moeten doorrekenen voordat we uiteindelijk wat kunnen zeggen. Maar dat er een verandering op komst is, en het wordt niet allemaal nascheiden, absoluut niet, alleen voor de hoogbouw wordt het nascheiden – maar nu ga ik al vooruitlopen op wat we u dinsdag gaan vertellen.

De **voorzitter**: Ik wil de wethouder ook vragen om dit af te ronden. Het afvalbeleid krijgen we nog en staat al geagendeerd dus het lijkt me goed om dat op een later moment te doen. Ik kijk even rond of er nog andere interrupties zijn en als die er niet zijn, dank ik de wethouder voor zijn beantwoording en ga ik over naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Dank u wel en dank ook aan de raad voor de complimenten, onder andere voor de dienstverlening en alle andere dingen waar onze mensen keihard mee bezig zijn.
Ik begin even bij mijn favoriete onderwerp, de jeugdzorg. Het blijft een ingewikkelde business. We beginnen er langzaam maar zeker grip op te krijgen. Zijn we er al? Nee, nog lang niet. In 2026 – daar zijn we nu dus de voorbereidingen voor aan het treffen – gaan we intern heel erg reorganiseren en in 2027 regionaal. Dus eigenlijk hopen we daarna pas daar de vruchten van te plukken. Op dit moment zakken de kosten nog niet heel erg, ook doordat we allemaal voorschriften uit Den Haag krijgen. Maar het aantal kinderen dat in jeugdzorg zit, stabiliseert en daar ben ik al heel blij mee.
Dan ga ik even naar de voorschoolse educatie. Daar vroegen verschillende mensen naar. We hebben niet ons ons doel bereikt. Ons doel is ook langzaam maar zeker van ons aan het wegschuiven want waar het altijd ging over kinderen zo vroeg mogelijk op taalklassen te krijgen en de taal te leren, zien wij dat de kinderen die tegenwoordig in aanmerking komen voor voorschoolse educatie een veel grotere problematiek met zich meebrengen. Een van de dingen die we de afgelopen periode gedaan hebben, is heel intensief samengewerkt met een aantal schoolbesturen, de consultatiebureaus en de kinderopvang om eens goed te kijken naar 'wat gebeurt er nou?' De kinderen komen namelijk steeds minder schoolrijp op school. En als je weet wat we bedoelen met schoolrijp en wat je allemaal voor kunsten moet kunnen als je vier jaar bent, dan sta je daar nog van te kijken. Ze kunnen het niet. Het gaat erom dat ze tijdelijk onafhankelijk van hun ouders moeten kunnen functioneren. Ze moeten op zijn of haar beurt kunnen wachten, moeten zich in de groep prettig kunnen voelen, ze moeten om hulp durven vragen, ze moeten zindelijk zijn. 'Toont flexibel gedrag, kan zelfstandig naar de wc, kan zichzelf aan- en uitkleden'. Ritsen hoeven ze niet te kunnen, daar mogen ze mee geholpen worden. Ze moeten een beetje belangstelling en sympathie hebben voor de andere kinderen en weet ik veel wat allemaal. Ik heb hier een lijst, er komt geen eind aan. De kinderen die op de voorschoolse educatie komen, worden toenemend op basis van sociaal-medische indicatie en dat soort dingen geplaatst, dus die hebben allemaal al wat grotere rugzakjes. We hebben nu wel geregeld, dat heeft u al een tijdje terug kunnen lezen, dat een ander informatiesysteem in de klassen komt waardoor we ook wat beter naar al deze dingen kunnen kijken. Maar we hebben afspraken gemaakt, zodat de scholen en de voorschoolse opvang wat meer met elkaar bespreken. Maar het is ingewikkeld en wij zien ook bij de ouders op het ogenblik een beetje consumentengedrag. Als de voorschoolse opvang probeert een app om kinderen zindelijk te krijgen aan de ouders mee te geven, zeggen die rustig dingen als 'daar betalen we u toch voor?' Dus er

is wel wat gaande en we moeten met zijn allen eens kijken in hoeverre we die werkwijze kunnen keren. Ik ga nog even terug naar de brug in De Leyens.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, een interruptie van mevrouw Bakkers,

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank voor het uitgebreide en zeer voorstelbare antwoord dat u gaf. U gaf in uw laatste zinnen eigenlijk aan dat we maar eens moeten kijken hoe we daar met elkaar de schouders onder kunnen zetten. Ik heb daar nog geen beeld bij. Dat zeg ik ook maar even eerlijk. Heeft u er wel beelden bij van hoe we dat het beste kunnen doen? Of is er enig perspectief op hoe we, ook al loopt dat doel bij ons weg, zoals u net aangaf, dat weer een beetje naar ons toe kunnen trekken?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: We proberen het niet naar ons toe te trekken want we proberen dat de scholen en de – ja precies, want anders hebben wij nog meer kinderen in de zorg. Een van de dingen die we wel bemerkt hebben, is dat het ook gaat om de hoeveelheden en wat er aan de hand is. Als we in groepjes met zowel de scholen, als het consultatiebureau, als de opvang gesproken hebben, zie je dat als er twee kinderen niet zindelijk op school komen, dat iets is van alle tijden. Dat was ook zo toen ik naar school ging. Die kinderen zien gauw genoeg dat dat de bedoeling niet is en die trekken het been wel bij, zal ik maar zeggen. Maar als er tien komen, dan is het geen doen meer. Die clubjes moeten ze juist vanuit de kinderopvang... Daarom is het zo fijn dat we steeds meer IKC's hebben waar de kinderopvang en de scholen met elkaar in contact zijn. We zijn er gewoon goed op aan het letten en ook de consultatiebureaus proberen ze zo snel mogelijk in het snotje te krijgen. Maar de wereld helemaal veranderen, is ingewikkeld.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

Wethouder **Van der Meer**: Ik ga verder. Ik ga het even hebben over de brug bij De Leyens. Ik hoor van links en rechts dat er toch borden staan. We gaan in ieder geval zorgen dat ze er woensdag staan. We hebben daarnet even ondertussen een beetje gecommuniceerd met de ambtenaren over de vraag of het slim is om het uit te stellen, zodat het vaarseizoen door kan gaan. Er onderdoor varen tijdens de werkzaamheden kan niet vanwege de veiligheid want we gaan echt die brug uit elkaar peuteren. Wij denken toch dat het beter in de schoolvakanties gaat want als dadelijk al die pubers naar de middelbare school moeten en die moeten allemaal andere routes gaan rijden... Dus we gaan het toch voorlopig maar doen zoals we het bedacht hadden.
Ik had nog de bomen bij de Edisonstraat want daar heeft mijnheer Van Steenis naar gevraagd. Ik wilde al zeggen 'mijnheer Walter', maar zo heet hij niet. Mijnheer Van Steenis heeft me wel een beetje op mijn ziel getrapt want die suggereerde min of meer dat de kap van de bomen uit de Edisonstraat niet was meegenomen in de bomenmonitor. Als u goed kijkt, ziet u een enorm verschil tussen februari en maart. We hebben zo'n 160 bomen geschrapt van de bomenmeter. Dat komt doordat de andere bomen daar niet op stonden. De bomenmeter gaat over de geregistreerde bomen die op bepaalde plekken staan en we tellen niet alles wat in parken, plantsoenen en dergelijke aan zaailingen en noem maar op, staat, want die zijn niet geregistreerd, maar die zijn wel gekapt. Die kan ik er dan niet aftrekken want dan hebben we op een gegeven moment een negatief aantal bomen. Laten we wel wezen, we zijn de vierde groenste stad van Nederland en daar ben ik hartstikke trots op.
Complimenten nog voor Zó! Zoetermeer. Dat was een heel mooie speech. Als u hier het gehinnik hoorde, waren er hier ook twee maneges.
Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Ik zie nog een interruptie van mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter, ik had een interruptie aan het wethouder Weerwag, maar wellicht moet ik bij wethouder Van der Meer zijn, of er inderdaad met de scholen in het Van Doornenplantsoen gekeken wordt of die naar de Entree kunnen gaan of niet.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dat is namelijk nogal van invloed op het burgerinitiatief dat ingediend is.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, we kijken met alle scholen voortdurend in de toekomst. Op dit moment is proberen we daar eerst zo gauw mogelijk het MOTION Beweeg College van start te laten gaan en de sporthal daarnaast. Over alle andere ontwikkelingen wordt wel gesproken, maar er is nog geen enkele knoop doorgehakt. Mevrouw Van Werkhoven, u moet even blijven zitten, want dat gaat zo niet. Nee, maar er is geen enkele knoop doorgehakt. Maar we praten wel met heel veel scholen over 'waar gaan jullie naartoe als je groter wordt, als het gebouw ouder wordt?' en noem het maar op. Dus zodra we daar iets over te vertellen hebben, dan melden we ons.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie ook nog een interruptie van mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik heb nog wat geroepen over die medebewindstaken en of daar voldoende financiering voor van het rijk komt. Omdat de minister zegt dat daar wel voldoende voor beschikbaar gesteld moet worden. Is daar al wat meer over bekend?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Zoals u weet, hebben wij een brief gestuurd aan staatssecretaris Karremans. Die heeft ons een nietszeggend briefje teruggestuurd en is toen als de donder minister van Economische Zaken geworden.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar wethouder Frinking, gaat uw gang.

Wethouder **Frinking**: Dank u wel voorzitter. Ik realiseerde me eigenlijk net, toen wethouder Iedema dat zei, dat het inderdaad mijn eerste terugblik is als wethouder, waarbij ik dus niet op alles zelf geacteerd heb, maar wel op een heleboel zaken de dank in ontvangst wil nemen.
De PDvZ had het over de Z-route en maakte zich zorgen over 'wat betekent dat straks voor de mensen als je in de Z-route zit en als er zoveel mensen in de Z-route zitten?' Mensen zitten in een Z-route vanwege de weinige basiskennis die ze hebben en omdat het moeilijk leerbaar is, maar ze zitten in het traject met Piëzo en die Z-route helpt wel. Mensen maken wel stappen. De focus ligt op zelfredzaamheid en op maatschappelijke participatie, maar het is altijd goed om te blijven ontwikkelen. We willen ook zeker met Piëzo verder in gesprek gaan om te kijken 'halen we het maximale eruit of niet?'
Zoetermeer Vooruit had het over eenzaamheid, een ontzettend belangrijk onderwerp. We zien zelf dat de effectindicator die we hebben niet stijgt, maar stabiel is. Maar iedereen die eenzaam is, is natuurlijk uiteindelijk één te veel. Dus we proberen ook met nieuwe interventies zaken te ontwikkelen, zoals In je Uppie, zoals dat heet voor ouderen, of voor jongeren met Join Us, of Epic Youth. Je kunt met jongeren alleen maar in het Engels praten zie ik.
We maken ons wel zorgen over de cijfers die we in de Jeugdmonitor gezien hebben. Daar zie je dat jongeren daadwerkelijk, ook zeker als gevolg van corona, eenzamer zijn geworden. Dat gaan we nog verder onderzoeken om te kijken 'wat ligt daar nou achter?' Het is zeker een zorgelijk iets en we zitten daar bovenop.
Zó! Zoetermeer. Ik was, geloof ik, de olifant in het in het geheel en met zorgen over het leerlingenvervoer. We herkennen het niet dat het nu structureel fout gaat. Dat het niet goed is begonnen, hebben we met elkaar diverse keren besproken. We hebben een contractmanager aangesteld en die heeft direct contact met de uitvoerder. Daar wordt echt aan naleving van het contract gewerkt. Als er klachten zijn, proberen we die ook meteen op te pakken. Klachten zijn er natuurlijk altijd, maar die zijn binnen de marges. We zien ook dat er betere stappen zijn ten aanzien van de communicatie. Op dit moment is er voldoende personeel, dus we zien in zijn geheel – maar dat wil niet zeggen dat er toch, op een moment, geen goed vervoer voor een kind kan zijn – dat het toch voldoet aan de maatstaven die we hebben. Maar we blijven er alert op en vragen u ook om dat te zijn. Vanuit de…

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter en dank voor de antwoorden en de stappen die worden genomen. Dat is geruststellend. U zei dat dat het college bezig is met het verbeteren van de communicatie. Dat is juist wat ik erg belangrijk vind, want natuurlijk kan het een keer fout gaan en is er eens een keer iemand ziek, maar dan is het juist fijn dat het op tijd wordt aangegeven, zodat er andere maatregelen genomen kunnen worden. Kan de wethouder vertellen wat er dan wordt verbeterd aan de communicatie?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: De communicatie wordt gedaan door de uitvoerder, dus dat komt niet zozeer van ons, maar daar is het van belang dat ouders op tijd worden gewaarschuwd op het moment dat er vertraging is of als er een andere wijziging is die optreedt. Daar zit natuurlijk het belangrijkste contact en goede communicatie.
Dan even iets voor de zijlijn, maar volgende week hebben we de NAVO-top. Dat betekent ook iets voor het vervoer en namens de uitvoerder wordt nu gecommuniceerd richting de ouders over mogelijke gevolgen. Dat is iets dat meteen wordt gecommuniceerd.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel. Ik wil het college vragen om scherp te blijven op de dienstverlening van Trevvel en zeker ook op de communicatie, bijvoorbeeld tijdens de wekelijkse of maandelijkse momenten die daarvoor zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Dat zullen we zeker doen want het is een kwetsbare doelgroep dus dat moet ook goed gaan. Daar zijn we het denk ik met elkaar over eens.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: De PvdA en het CDA hadden complimenten omdat het ziekenhuis is gebleven in Zoetermeer. Ik moet u zeggen, dat was echt iets van mijn voorgangster. Ik vind het ook een fantastische prestatie en heb ook heel goed overleg met het ziekenhuis over het vervolg dat we daarvan hebben. Dit is echt een heel mooie terugblik op 2024.
De VVD vroeg nog over de inhuur van de WMO en zei dat dat heel hoog is en vroeg of dat nog wordt weggewerkt. We hebben een doel gesteld en dat is dat binnen acht weken antwoorden moeten komen voor de mensen die een aanvraag doen. Dat is een wettelijke termijn, daar hebben we op ingezet. Dat betekent dat we extra personeel moesten inhuren. In dit geval moesten we inhuren omdat er krapte aan personeel was en veel verloop was en veel ziekteverzuim. Vind je dit prettig? Nee, maar er is sowieso krapte om mensen te kunnen vinden daar. Dus er komen meer meldingen en het is complexer. Ik kan niet garanderen dat we helemaal teruggaan wat betreft externe inhuur omdat we het doel van die acht weken vast willen houden.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, ik zie een interruptie van mijnheer Aptroot. Gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Is de inhuur nu wel beduidend lager omdat de achterstanden zijn ingehaald en is het een deel om het beleid uit te voeren, of zit de inhuur nog op hetzelfde niveau als vorig jaar?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ik weet het niet exact, maar we zitten nog steeds op een behoorlijk aantal.
Dan het CDA. Dat had een aantal zaken, over de WMO, het behoud van het ziekenhuis, asiel en ook over de inzet op Positieve Gezondheid. Dat is iets waar ik zelf ook heel erg blij mee ben, ook in combinatie met Samen ZoeterMeer Gezond.
De LHN ten slotte had ook een compliment over de WMO, maar vroeg 'hoe gaan we dat in de toekomst beheersbaar houden?' Over beheersbaar houden, weet ik dat niet zeker, maar we zijn wel bezig met preventie, samen met inZet. We proberen collectief te zijn, als het kan en op maat als het dan uiteindelijk moet. We willen graag verder met het versterken van de sociale basis. Maar uiteindelijk heb ik nog steeds personeel nodig om dit goed te kunnen uitvoeren.
Dat was het wat mij betreft.

De **voorzitter**: Dank u wel . Ik zie nog een interruptie van mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u. Ik wil even terugkomen op een deel dat veel eerder in uw tekst terugkwam. Het duurde even voordat het kwartje bij mij viel. Ik wil heel even bij u voorleggen of ik het kwartje

nu op de goede manier heb laten vallen. U zei over de eenzame mensen in Zoetermeer dan dat ongeveer stabiel blijft, maar u zei iets later ook dat de eenzaamheid bij jongeren nog wel toeneemt. Dat betekent dus dat de eenzaamheid bij de groep tussen 18 en 65 en bij de 65-plussers afneemt? Of heb ik dat dan verkeerd geconcludeerd?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Het gaat over een effectindicator. De effectindicator is niet per se een groei in aantallen mensen. Dus daar zit een verschil in met wat ik bedoelde; het effect is dat het stabiel is. Dat is de effectindicator. Maar je ziet bij jongeren dat het toeneemt. Jongeren zijn tot meer dan 18 jaar, dus daar zit ook nog een marge in richting 27, geloof ik, maar dat weet ik niet zeker.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan dank ik wethouder Frinking voor haar beantwoording en gaan we over naar wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Dank u wel voorzitter. Fijn om hier een keer te staan terwijl er nog zat tijd over is. Zoals uw raad weet, daar weet ik wel raad mee.
Ik heb een aantal vragen die ik langs zal lopen, te beginnen bij de SP. Wat betekent het manifest G40 Geen pleisters meer plakken voor de inwoners? We hebben daarin het rijk opgeroepen om te zorgen dat we structurele oplossingen bieden voor mensen met bestaansonzekerheid gezondheid. We zien terug dat er een recente Kamerbrief is gekomen waarin we een aantal van die dingen waar we toe oproepen ook terugzien. Bijvoorbeeld een eenvoudiger stelsel, meer maatwerk en vertrouwen in het mensbeeld. Daar was het manifest ook voor bedoeld, om het rijk in actie te zetten. Daar gaan de inwoners uiteindelijk wat van merken, mits het kabinet daar ook op doorpakt. Dat is natuurlijk geen zekerheid.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Hebben we het dan alleen over de inwoners in onze stad die leven rond het sociaal minimum, of hebben we het dan ook over de problemen die de middeninkomen op dit moment ervaren?

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Daar maakte de staatssecretaris die de brief stuurde, niet een heel duidelijk onderscheid in. Dus dat ging over mensen die moeite hebben met rondkomen.
Ik ga verder, voorzitter. Uw tweede vraag ging over het actieplan; wat kunnen we daarvan concreet verwachten? Dat is juist iets dat we in cocreatie met de inwoners gaan doen. Er ligt een raadsvoorstel bij uw raad om het participatievoorstel te bespreken en accorderen. Dan gaan we dat met de inwoners samen vormgeven.
Dan Zó! Zoetermeer. Ik zat natuurlijk vol spanning te wachten met welk dier ik gekwalificeerd zou worden. De eerste reactie was natuurlijk 'een beetje teleurstellend, een schildpad. Wat moet ik met een schildpad? Dat is een slome'. Maar goed, als je dan toch even verder zoekt en kijkt wat AI erover zegt, dan moet ik u eigenlijk hartelijk danken voor deze kwalificatie. Als je goed kijkt, is het een heel intelligent dier, het staat voor een krachtig en lang leven en biedt bescherming. Dus dank voor die mooie kwalificatie.
U had een vraag gesteld over de brede stadspas. We zitten in de afrondende fase van het onderzoek en verwachten na het reces dat naar uw raad te kunnen sturen, zodat dat uiterlijk dit najaar bij uw raad ligt.
Dan kan ik toch ook niet de verleiding weerstaan om ook een kwalificatie terug te geven. Ik zat zo te denken 'welk dier zou op u van toepassing zijn?' Ook daar heb ik AI voor geraadpleegd. Dan moet ik zeggen dat, als ik nu door de jaren heen kijk, u zich een snel lerend raadslid heeft getoond. Zeker bij het betoog dat u vandaag hield, dacht ik, 'dat gaf u een paar jaar geleden nog niet'. Toen moest ik kiezen uit dolfijn, rat, kraai of chimpansee. Dat zijn de snel lerende dieren. Een dolfijn heeft ook een mooi sociaal karakter. Zo zou ik u dan willen typeren.
Er was een vraag van de VVD over de stijging van het aantal bijstandsgerechtigden en de werkloosheid. Als we kijken naar de jaarstukken, zien we dat in 2023 het aantal bijstandsgerechtigden 2564 was en afgelopen jaar 2568. Van die vier waarmee dat gestegen is, zou ik zeggen 'dat is niet de enorme stijging die ik uit uw betoog haalde'. Als we naar dit jaar kijken, is het zelfs flink gezakt ten opzichte van vorig jaar. Dus we zitten op de goede weg en de arbeidsparticipatie is zelfs van 72% naar 76% gestegen.
Dan heb ik ten slotte nog een vraag van GroenLinks over het aantal aardgasvrije woningen en de

beperkte stijging. U heeft die voor mij nog even wat verduidelijkt, dank daarvoor, naar het aantal van de bestaande omgeving en de nieuwbouwhuizen er even afgetrokken. Dank daarvoor. Ik keek in de jaarstukken en ik dacht 'dat is een toename van meer dan duizend'. We zien dat de transitie naar aardgasvrij sowieso taai is, met de zoektocht naar de warmtenetten en de condities die vanuit het rijk niet op orde zijn, de haalbaarheid en de betaalbaarheid die we willen borgen. Ook in de gebouwde omgeving zijn warmtepompen et cetera kostbaar. Netcongestie werpt nog een keer een extra schaduw over deze ontwikkeling, maar zoals u ziet in alle plannen die voorbij zijn gekomen vanuit duurzaamheid en alle stimuleringsregelingen die we in de stad doen, zijn die ervoor bedoeld om voor versnelling te zorgen. Maar we zien wel dat het een effect is dat een soort S-curve kent. We zitten nog wat onderaan in de 'S' en daar moet echt versnelling in gaan komen. Maar we zijn helaas ook van anderen afhankelijk.
Voorzitter, zo heb ik de vragen die ik had beantwoord.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Velzen voor de beantwoording van uw vragen. Ik zie verder geen interrupties. Dank u. Ik vraag mijnheer Duiven om even het voorzitterschap van mij over te nemen, dan kan ik even kort een aantal vragen over veiligheid behandelen.
(Mijnheer Duiven neemt het voorzitterschap van de raad over tijdens de behandeling van de portefeuille van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel voorzitter, ik heb de collegeleden zo ingewreven dat ze op moesten schieten, dat ik nu nog 6.40 minuten heb dus dat is mooi. Maar die ga ik niet volmaken.
Veiligheid, want dat is het onderwerp waar het over ging. Ik kom straks nog even terug op mijn vergelijking in het kader van de dierentuin. Die vond ik helemaal bijzonder, moet ik zeggen. Ik dacht even dat ik Bokito zou worden, in dat geval, maar dat zal niet de bedoeling zijn geweest. Overigens, ik ben één keer in de Apenheul geweest en daar heb ik zo'n zilverrug gezien, dat vond ik vrij beangstigend. Ik hoop niet dat u die associatie heeft met mij.
Maar goed, alle gekheid op een stokje. Ik ga niet al te veel in op de kwalificaties die u zelf heeft gegeven aan het veiligheidsbeleid. Ik denk dat we allemaal hebben kunnen constateren, dat is in ieder geval mijn beoordeling, dat we een cijfer 8 hebben en dat we trots mogen zijn op alles wat we op dit vlak doen. Ik moet zeggen, ik ben daar trots op en ook zeker met alle mensen die daar achter ons zitten die daar hard mee aan de slag gaan. Er is natuurlijk wel even discussie geweest, bijvoorbeeld over jeugdgroepen. U heeft gezien dat we daar een – richting mijnheer Van den Boomgaard – op sommige punten ook stevige aanpak hebben, maar ook een aanpak waarbij we die jongeren juist helpen weer op het goede pad te komen en ze bijvoorbeeld met werk of met een opleiding weer verder laten gaan. Die aanpak werpt zijn vruchten af. Zeker omdat we het ook regionaal doen, dus ik ben er ook echt wel trots op dat we daarmee aan de slag gaan. Ik denk dat dat op zichzelf ook een aanpak is die we blijvend moeten ontwikkelen.
Misschien richting de LHN. De discussie over het wapenbezit of het preventief fouilleren, ga ik niet nog een keer voeren want die hebben we al een paar keer gevoerd. Ik zat nog even te kijken want in de laatste cijfers die we hebben gepresenteerd, zit een hele aanpak over wapens en jongeren. We beginnen binnenkort met een lesprogramma op school, juist om jongeren bewust te laten worden van wat het betekent als je wapens bezit. Het is helaas nog steeds zo dat wapenbezit onder jongeren als vanzelfsprekendheid wordt beschouwd. Dat is gewoon niet goed. Daar moeten we wat aan doen. Wij denken dat het het beste is om dat via scholen te doen en – overigens, dat zeg ik er ook bij, daar zijn wij vrij uniek in – als we jongeren constateren met een wapen, geven wij ze ook een gebiedsverbod. Daar zijn we in Nederland vrij uniek in en dat betekent ook dat jongeren een bepaalde tijd niet meer in een gebied mogen komen. Dat is vaak een belemmerende factor en we hopen ook dat dat helpt om ze van de straat te houden.
Voor twee dingen ga ik naar de heer Markes want die heeft mij heel specifieke vragen gesteld. Waar heeft alles met betrekking tot de politiecapaciteit toe geleid? Ik zou willen dat ik hier kon zeggen 'we hebben heel veel meer extra politieagenten'. Dat kan ik helaas niet zeggen. Het is en blijft een zorg. We zitten nog steeds op dezelfde bezetting als een paar jaar geleden. Elk jaar zeggen ze weer dat het toeneemt, maar de uitstroom bij de politie is op dit moment net zo groot als de instroom. Dus dat blijft een zorg en ik blijf daar aandacht voor vragen, maar het is en blijft ingewikkeld.
Ik ben er wel positief over dat we inmiddels de beschikking hebben over twee digitale wijkagenten die dus echt specifiek op de onlinekant zitten. En u weet, ik ben ook groot voorstander van het feit dat wij als burgemeester meer mogelijkheden krijgen om online dingen te kunnen doen. Helaas is dat nog niet zo maar daarover ligt nu een initiatiefwetsvoorstel in de Tweede Kamer, dus ik hoop wel dat we daar uiteindelijk meer mogelijkheden in krijgen.

De tweede vraag ging over digitale criminaliteit. U weet, dat is een van de speerpunten uit het veiligheidsbeleid. Daar is inmiddels een kwartiermaker voor aangesteld. Daar wordt op dit moment ook actief met de politie en die digitale wijkagenten op samengewerkt. We hebben het HackShield, zoals u weet, met de jongeren. Dat is een groot succes. Ik moet zeggen dat dat erg goed werkt. Er heeft ook een Reboot Camp plaatsgevonden, interventie gericht op het voorkomen van cyberdaderschap. Op het gebied van de wat ouderen of senioren hebben we ook digitale weerbaarheidstrainingen gegeven. Dus er wordt van alles op dat vlak gedaan. Maar we zijn er nog niet, dat gaan we nog verder uitbreiden, maar dat heeft ook alles met capaciteit te maken. Dat was het voorzitter.

De **voorzitter**: Dat leidt niet tot vragen. Dan maak ik plaats zodat u het voorzitterschap weer kunt overnemen.

De **voorzitter**: Nu heb ik weer een andere rol. Daarmee komen we aan het eind van de eerste termijn van het college. Ik kijk even rond of er behoefte is aan een schorsing. Geen behoefte aan schorsing? Ja wel? Nee, niet? Dan gaan we naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Ik ga de fracties af. ChristenUnie-SGP, mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Eigenlijk heb ik geen tweede termijn nodig, maar ik ben wel blij dat wethouder Iedema de uitdaging aanneemt om ook in de investeringsagenda grote schoonmaak te houden. Ik ben benieuwd naar de resultaten.

De **voorzitter**: Dank u wel. PDvZ, de heer Buisman. Geen behoefte? D66, gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ja, dank u wel. Dank voor de antwoorden op onze vragen.
Het is goed om van de wethouder te vernemen dat de leegstand in de DIP dus eigenlijk op papier ernstiger lijkt dan in de realiteit het geval is. D66 deelt de positiviteit die de wethouder deelde over de aanstaande komst van TNO naar Zoetermeer.
Wat de bibliotheek betreft, is het goed om te zien dat de wethouder daar de schouders onder zet. Dat is mooi. En wat betreft de voorschoolse educatie was het een helder antwoord van de wethouder. We hebben er echt wel vertrouwen in dat deze wethouder zich maximaal inspant om dat te doen keren.
We vroegen ook aandacht voor een schone leefomgeving. In antwoord op ons vragen over afvaldumping gaf de wethouder aan dat er binnenkort wat meer inzicht komt. Kan de wethouder al aangeven waar het college eigenlijk tegen aanloopt? U noemde dat eventjes in uw beantwoording. We horen graag een reactie van de wethouder op deze uitgestoken hand. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik ga de fractie van de PVV. Gaat uw gang, de heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Nee, ik heb geen opmerkingen meer voor de tweede termijn. Ik wil wel iedereen bedanken voor de beantwoording van de vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de fractie van de SP, de heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Allereerst dank voor de reactie van de wethouder van Financiën waarin hij aangaf niet te willen betalen voor onderzoeken van het rijk naar de Entree waar we niets aan hebben. Dat zijn mooie woorden. Echter, kan de wethouder daar een voorbeeld van geven?
De versnelling bij de woningbouw moet komen van de vergroting van de plancapaciteit en het oplossen van de netcongestie. In de memo erover staat echter staat dit geen invloed gaat hebben op de plannen voor de woningbouw. Gaan deze twee memo's die snelheid terugbrengen? Graag een reactie daarop.
We zijn blij met het feit dat wethouder Van der Meer het met ons eens is dat reactie van voormalig staatssecretaris Karremans nietszeggend is. Nu is het natuurlijk wel de vraag wat we hier vervolgens aan gaan doen. Is er al contact geweest met de nieuwe staatssecretaris, Judith Tielen? Als dit niet het geval is, wanneer zal dit dan wel het geval zijn?
Fijn van wethouder Velzen te horen dat er bij de financiële bestaanszekerheid niet expliciet gekeken wordt naar enkel mensen rondom met sociaal minimum, maar dat dit breder wordt bekeken. We zijn al heel nieuwsgierig naar het debat dat hier binnenkort over wordt gevoerd.
De bestemming van het resultaat zal over twee weken plaatsvinden. Dan zullen wij waarschijnlijk wel met een motie komen. Tot zover onze inbreng hierop.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de fractie van Zoetermeer Vooruit. De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, heel kort. Het college is trots en dat is helemaal terecht. Zoals ik in mijn eerste termijn al aangaf, er is heel veel om trots op te zijn wat we het afgelopen jaar hebben bereikt maar we moeten ook kritisch en eerlijk blijven op waar we kunnen bijsturen. Wij zijn erg blij met de antwoorden van het college. Daarbij wil ik het houden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van de PvdA, maar die heeft volgens nog zes seconden dus dat wordt een heel snelle inbreng van mijnheer Nikerk. Geen behoefte? Oké. Dan de VVD. Geen behoefte, mijnheer Aptroot? Het CDA voor een tweede termijn.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Nog heel kort een reactie op de stokstaartjeskwalificatie die wethouder Iedema ons gaf. Ik wil het college graag uitnodigen dan om Pumba te zijn, zodat we samen, hand in hand, ervoor zorgen dat hakuna matata voor de hele stad geldt en voor de financiële zorgen die er dan niet meer zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Weekenstroo. Ik kijk naar mijnheer Van Steenis, helaas is daar geen tijd meer voor een tweede termijn. FVD, mijnheer Van den Boomgaard, tweede termijn?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u wel.

De **voorzitter**: Ben ik Zó! Zoetermeer vergeten? Nee toch? Dan ga ik even terug, als u dat goed vindt. De heer Markes, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter, ik hoop niet dat het komt door mijn spreektekst. Maar ik wilde het college heel kort bedanken voor de leuke reacties en laten we samen doorgaan om de stad nog beter en nog mooier te maken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Excuses dat ik even... Dan ga ik nu wel naar mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Nogmaals dank dan voorzitter. Ik hoorde wethouder Van der Meer over de jeugdzorg aangeven dat er in 2026 een Zoetermeerse reorganisatie komt en in 2027 een regionale reorganisatie. Wat zijn de doelstellingen daarvan? Welke bezuinigingen denkt de wethouder daarmee te maken, afzonderlijk van elkaar? De tweede vraag die daaraan vastzit, is: hoe borgt de wethouder dan de kwaliteit van de zorg in dezen? Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de LHN. Geen behoefte? Nee, dan ga ik naar het college voor de tweede termijn. Ik ga de verschillende portefeuilles af. Wethouder Iedema. gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, hakuna matata is een problem free philosophy. Ik zou willen dat we daar aan toe kwamen met zijn allen, maar in ieder geval hebben we met de jaarrekening een wonderful thing afgeleverd.
De SP vroeg nog eventjes of ik een voorbeeld kan noemen van een onderzoek dat Binnenlandse Zaken zou willen doen in de toekomst, waar wij niet voor zouden willen betalen als we er niets aan hebben. Het antwoord daarop is: nee, sorry.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk of wethouder Weerwag nog behoefte heeft, maar die is uit zijn stoel dus die krijgt het woord niet. Wethouder Blansjaar nog? Gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u voorzitter. Een vraag van D66 over die afvaldumping. Ik kan in ieder geval zeggen dat we daar druk mee bezig zijn. Er wordt gekeken of die inlaat anders kan worden, waardoor er minder dumping is, met name voor het papier. Maar sowieso zijn de daders moeilijk te pakken. We hebben al inspecteurs die de vuilniszakken die ernaast worden gezet, doorzoeken, maar er zijn al bewoners die bewust hun adressen eraf knippen, zodat we ze niet eens kunnen pakken. Maar in het kader van het hele communicatieplan kom ik daar volgende week wel even op terug, want het is echt een drama, dat dumpen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wethouder Frinking? Geen behoefte. Wethouder Velzen?

Wethouder **Velzen**: Ik wil nog kort even ingaan op de vragen rond netcongestie en de woning–bouwplannen. De vraag is gesteld wat de relatie tussen die twee is aangezien in een memo daar ook wat

over gezegd is. We hebben in het memo eerder aangegeven dat netcongestie in principe buiten de woningbouwplannen valt. Woningen zouden nog kunnen, maar we moeten er wel goed op moeten letten dat dat bij woningbouwplannen voor een grote flat bijvoorbeeld alweer anders kan liggen doordat je dan voor liften met andere waardes te maken hebt. En bouwen van woningen kun je natuurlijk niet los zien van voorzieningen. Bij voorzieningen als scholen, supermarkten et cetera speelt het natuurlijk al gauw weer wel als probleem. Dus dat zijn wel allemaal dingen die met elkaar samenhangen. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan wethouder Van der Meer. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: U slaat Zó! Zoetermeer wel structureel over eigenlijk, maar daar spreek ik u zo nog wel even over.
Ik heb twee vragen. De SP vroeg of wij nog aan een correspondentie gingen beginnen met mevrouw Tielen. Dat gaan we niet doen. We gaan op dit ogenblik gewoon verder met steunen van de VNG bij alle acties die zij namens ons allen proberen te ondernemen. Als er ooit een nieuwe regering zit, ik weet niet of wij dat in deze constellatie nog meemaken, hopen we dat er eindelijk iemand komt die de hervormingsagenda ook van de zijde van het rijk gaat invullen.
Mijnheer Van den Boomgaard vroeg naar de reorganisaties. Die lokale zijn gewoon zoals u intern heeft vastgesteld. Daarvan krijgt u de stukken voor de zomer. Die van de regio hebben te maken met de nieuwe inkoop. Daar heeft u ook pas een besluit over genomen.
Het doel van de reorganisaties is vrij eenvoudig. We proberen ervoor te zorgen dat alle kinderen die nu ten onrechte in jeugdzorg zitten er weer uitgaan, dat die weer geholpen worden door hun eigen omgeving – dat heet normaliseren – en dat de kinderen die echt jeugdzorg nodig hebben, met zo min mogelijk vertraging kunnen worden geholpen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Ik heb ook geen vragen meer gehad dus dat betekent dat we aan het einde van de tweede termijn van het college komen. Dan kan ik natuurlijk zeggen 'wilt u nog een schorsing voor de stemmingen?' Maar dat is ook niet nodig want de stemmingenlijst ligt al klaar. Wat mij betreft kunnen we ook doorgaan naar de stemmingen, als u dat allemaal ook een goed idee vindt.

9. Stemmingen

De **voorzitter**: Dat betekent dat we overgaan naar agendapunt 9. Dat zijn de stemmingen. Even nog de aandacht, als het kan. Iedereen heeft zich aangemeld met zijn pasje op de sprekerspost? Dat is wel belangrijk natuurlijk. Dat lijkt zo, maar dan kijk ik even naar rechts of dat klopt. Dat moeten er 36 zijn, als ik dat goed heb geteld. Dan kunnen we nu overgaan tot de stemmingen.

- **Raadsvoorstel Jaarstukken 2024**

De **voorzitter**: Dat gaat dus over het Resultatendebat Jaarstukken 2024. Het gewijzigd raadsvoorstel Jaarstukken 2024. Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Als dat niet het geval is, open ik de stemming over het raadsvoorstel. Ik sluit de stemming. Het is met 36 stemmen voor en 0 tegen aangenomen.

10. Sluiting

De **voorzitter**: Dan kom ik bij agendapunt 10. Dat is de sluiting. Ik ga de vergadering sluiten. Ik vraag u nog wel even de stempasjes te laten liggen, zoals gebruikelijk. De vergadering is gesloten en nog een fijne avond.

Sluiting om 23.09 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juli 2025,

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen